

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ

ANA BİLİM DALI

YÜKSEK
LİSANS
TEZİ

8. SINIF TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILÂP
TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE
TARİHİ ROMAN OKUMANIN AKADEMİK
BAŞARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Nurgül AVCI

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

Antalya, 2024

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

8. SINIF TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
DERSİNDE TARİHİ ROMAN OKUMANIN AKADEMİK BAŞARI ÜZERİNDEKİ
ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nurgül AVCI

Danışman: Prof. Dr. Ahmet KÖÇ

Antalya, 2024

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı dűşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanışımda alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım. Enstitű tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

Ocak 2024

Nurgűl AVCI

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Nurgül AVCI' nın bu çalışması 18.01.2024 tarihinde jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programında **Yüksek Lisans Tezi** olarak **oy birliği** ile kabul edilmiştir

İMZA

Başkan : Prof. Dr. Hasan GENÇ
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü

Üye : Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA
Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü

Üye (Danışman) : Prof. Dr. Ahmet KÖÇ
Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü

YÜKSEK LİSANS TEZİNİN ADI: 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Tarihî Roman Okumanın Akademik Başarı Üzerindeki Etkisi

ONAY: Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunun tarihli ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

TEŞEKKÜR

Öğrencilik hayatım boyunca bilgi birikimiyle yoluma ışık tutan ve tez sürecim boyunca her zaman yanımda olduğunu hissettiren danışmanım Prof. Dr. Ahmet KÖÇ'e ve engin tecrübelerini araştırmam süresince esirgemeyen, Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA'ya en içten teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Tüm bu süreç boyunca beni motive eden maddi manevi desteklerini asla esirgemeyen ve hayatta edindiğim ve edineceğim tüm başarılarımda emeği büyük olan canım ailem; babam Ömer AVCI'ya, annem Fatma AVCI'ya sonsuz teşekkür ederim. Her daim yanımda olan ilham kaynağım değerli İ. Atakan KARA'ya tüm kalbimle teşekkür ederim. Çalışmanın sosyal bilgiler öğretimine fayda sağlayacağı dileğiyle...

ÖZET

8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Tarihî Roman Okumanın Akademik Başarı Üzerindeki Etkisi

AVCI, Nurgül

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Ahmet KÖÇ

Ocak, 2024, 71 Sayfa

Tarih öğretimi taşıdığı görev ve sorumluluklar bakımından ülkeler açısından önem verilen bir alandır. İnsanoğlunun dününden ders çıkararak geleceğe doğru adımlar atabilmesi ve millî değerlere sahip etkin vatandaşların topluma kazandırılması tarihin doğru bir şekilde öğretilmesinden geçmektedir. Araştırmada T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretilmesine katkısı olabileceği varsayılan tarihî roman okumanın akademik başarıya etkisi nicel ve nitel veriler ışığında değerlendirilmiştir.

2021- 2022 öğretim yılı Dr. Cahit Ünver Ortaokulu 8. sınıf öğrencilerinden 15 deney, 15 kontrol grubu olacak 30 öğrenci belirlenmiştir. Öğrencilerin seçiminde geçmiş başarıları ve branş öğretmenlerinin görüşü alınmıştır. Veriler başarı testi ve görüşme soruları yöntemi ile toplanmış olup nicel verilerin değerlendirilmesinde SPSS-23 paket programı aracılığıyla bağımsız örneklem T testi analizi yapılmıştır. Daha sonra nitel verilerin analizinde betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır.

Nicel verilerin analizinde deney ve kontrol grubu arasında çalışma sonucunda anlamlı bir fark görülmemiştir. Ancak her iki grubun ön test başarı ortalamalarının birbirine yakın, son test başarı ortalamaları ile kıyaslandığında dikkate değer bir ölçüde deney grubu lehine bir sonuç çıkmış olmasıdır. Bu nedenle tarihî roman okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin akademik başarıya olumlu bir katkısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Nitel veriler incelendiğinde öğrencilerin tarihî roman okumaya yönelik olumlu çıkarımlar edindiği görülmektedir. Görüşme sorularının en çarpıcı sonuçlarından biri tarihî konularda öğrencilerin hiçbirinin tarihî roman okumamış olmalarıdır. Diğer sonucu ise T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine karşı ilginin zayıf olmasına rağmen tarihî roman okuma çalışmasının ardından hem alana ilgilerinin hem de akademik başarılarının artmış olmasıdır.

Araştırma sonucunda T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi kazanımlarının öğretilmesinde tarihi roman okumanın olumlu yansıdığı görülmüştür. Konuyla ilgili gerek

hazırlanmış literatür çalışmaları gerekse bu çalışmanın sonuç ve tartışma bölümlerinde belirtilen hususlar önemli eksikliklere vurgu yapmaktadır. Saha ve alan yazın sorunları ve çalışma sonuçları göz önünde bulundurularak tarih öğretimi alanında yeniden düzenleme yapılması çalışmanın önerilerinden birisidir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi, Tarihî Roman, Tarih Öğretimi.

ABSTRACT

8. Classroom The Effect of Reading Historical Novels on Academic Achievement in the History of the Revolution of the Republic of Turkey and Atatürkism Course

AVCI, Nurgül

Master's Degree, Department of Turkish and Social Sciences Education, Social Studies Education Program

Supervisor: Prof. Dr. Ahmet KÖÇ

January, 2024, 71 Pages

History teaching is an important field for countries in terms of its duties and responsibilities. The ability of human beings to take steps towards the future by taking lessons from the past and to gain effective citizens with national values to the society passes through the correct teaching of history. In the research, the effect of reading historical novels, which is assumed to contribute to the teaching of the Turkish Republic History of Revolution and Kemalism course, on academic achievement was evaluated in the light of quantitative and qualitative data.

In the 2021-2022 academic year, 30 students were selected from the 8th grade students of Dr. Cahit Üner Secondary School as 15 experimental and 15 control groups. In the selection of students, past achievements and the opinions of branch teachers were taken. The data were collected by means of achievement test and interview questions, and independent sample T-test analysis was performed through SPSS-23 package programme in the evaluation of quantitative data. Then, descriptive analysis technique was used to analyse the qualitative data.

In the analysis of quantitative data, no significant difference was observed between the experimental and control groups. However, the pre-test achievement averages of both groups were close to each other, and when compared with the post-test achievement averages, a result in favour of the experimental group was found to a considerable extent. Therefore, it was concluded that reading historical novels has a positive contribution to the academic success of the Turkish Revolution History and Kemalism course. When the qualitative data are analysed, it is seen that students have positive inferences about reading historical novels. One of the most striking results of the interview questions is that none of the students have read historical novels in historical subjects. The other result is that although their interest in the Turkish Revolution

History and Kemalism course was weak, both their interest in the field and their academic achievement increased after the historical novel reading study.

As a result of the research, it was seen that reading historical novels had a positive effect on teaching the learning outcomes of the Turkish Republic History of Revolution and Kemalism course. Both the literature studies on the subject and the issues stated in the conclusion and discussion sections of this study emphasise important deficiencies. One of the recommendations of the study is to make a reorganisation in the field of history teaching by taking into consideration the field and literature problems and the results of the study.

Key Words: Social Studies, Turkish Revolution History and Kemalism Course, Historical Novel, History Teaching.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	x

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.3.1. Araştırmada Kullanılan Tarihî Roman.....	5
1.4. Sayıtlar (Varsayımlar).....	6
1.5. Sınırlılıklar.....	6
1.6. Tanımlar.....	6

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Fransız İhtilali ve Osmanlı Aydınlanması.....	8
2.1.1. Fransız İhtilali Öncesi Fransa.....	8
2.1.2. Osmanlı İslahat Hareketleri.....	10
2.2. Türkiye Cumhuriyeti'nin Temelleri ve Atatürk İlke ve İnkılapları.....	12
2.2.1. Cumhuriyetçilik.....	12
2.2.2. Milliyetçilik.....	13
2.2.3. Laiklik.....	14
2.2.4. Devletçilik.....	14
2.2.5. Halkçılık.....	14
2.2.6. İnkılapçılık.....	15
2.3. T.C. Atatürk İlke ve İnkılapları Dersinin Tarihçesi.....	16
2.4. T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersine Genel Bir Bakış.....	17
2.5. Tarih ve Edebiyat İlişkisi.....	21
2.5.1. Tarih Kavramı.....	21

2.5.2.	Edebiyat Kavramı.....	22
2.5.3.	Tarih ve Edebiyat ilişkisi.....	22
2.6.	Tarih Öğretimi ve Tarih Öğretiminde Tarihî Roman Kullanımı.....	23
2.6.1.	Dünyada Tarih Öğretimi	23
2.6.2.	Tarih Öğretiminin Genel Amaçları	24
2.7.	Tarihî Roman.....	25
2.7.1.	Tarihî Romanın Gelişimi.....	25
2.8.	Tarihî Romanların Tarih Öğretiminde Yeri ve Önemi.....	26
2.9.	Tarihî Romanların Tarih Öğretiminde Kullanımı	28
2.9.1.	Tarihî Romanı Belirleme Kriterleri.....	28
2.9.1.1.	Tarihî Romanın Ortamı	28
2.9.1.2.	Tarihî Romanın Üslubu.....	28
2.9.1.3.	Tarihî Romanın Teması.....	29
2.10.	Araştırma ile İlgili Yerli ve Yabancı Literatür Taraması.....	29

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1.	Araştırmanın Modeli	31
3.2.	Evren ve Örneklem.....	31
3.3.	Çalışma Grubu.....	32
3.4.	Veri Toplama Araçları	32
3.5.	Akademik Başarı Testi	32
3.6.	Akademik Başarı Testi Pilot Uygulaması ve Madde Analizi	35
3.7.	Yarı Yapılandırılmış Görüşme	36
3.8.	Verilerin Normallik Dağılımı.....	37
3.9.	Veri Toplama Süreci	38
3.10.	Verilerin Analizi.....	38

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1.	Nicel Bulgular	39
4.1.1.	Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	39
4.1.2.	İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	40
4.1.3.	Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	40
4.1.4.	Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	41

4.1.5.	Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	42
4.1.6.	Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	42
4.2.	Nitel Bulgular	43
4.3.	Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersine Olan İlgiye Yönelik Bulgular	43
4.3.1.	Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersindeki Kazanım ve Konuların Öğrenilmesine Katkısına İlişkin Bulgular	44
4.3.2.	Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersindeki Başarı ve Netlerin Artmasına İlişkin Bulgular	46
4.3.3.	Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Derslerinde Yetersiz olan Öğrenciye Tarihi Romanın Önerilmesine İlişkin Bulgular	47
4.3.4.	Öğrencilerin Tarihi Roman Okumanın Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Derslerindeki Tarih Konularının Pekişmesinde Daha Önce Farklı Bir Tarihi Roman Tercihine İlişkin Bulgular	49
4.3.5.	Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Ünitelerindeki Olay ve Dönemleri Ele Alan Tarihi Romanların Önerilmesine İlişkin Bulgular	50
4.3.6.	Tarihî Roman Okumanın Sonrasında T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersine İlginin artmasına İlişkin Bulgular	51

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

5.1.	Sonuç ve Tartışma	53
5.2.	Öneriler	54
	KAYNAKLAR	56
	EKLER	61
1.	EK:1 Akademik Başarı Testi	61
2.	EK:2 Görüşme Formu	65
3.	EK:3 Etik Kurulu Kararı	66
4.	EK:4 MEB Onay Belgesi	67
	ÖZGEÇMİŞ	68
	İNTİHAL RAPORU	69

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi plan dağılım çizelgesi	19
Tablo 2. Akademik Başarı Testinde Yer Alan Soruların Kazanımlara Göre Dağılımı	30
Tablo 3. Akademik Başarı Testinde Yer Alan Maddelerin Madde Güçlük ve Madde Ayırt Edicilik Değerleri.....	32
Tablo 4. Deney ve kontrol gruplarının ön test son test puanlarına göre normallik değerleri.....	35
Tablo 5. Deney ve kontrol gruplarının ön test başarı testi puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-Testi sonuçları.....	37
Tablo 6. Deney ve kontrol gruplarının son test başarı testi puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-Testi sonuçları	38
Tablo 7. Deney grubunun ön test- son test başarı testi puanlarına ilişkin bağımlı t-Testi sonuçları	38
Tablo 8. Kontrol grubunun ön test- son test başarı testi puanlarına ilişkin bağımlı t-Testi ...	39
Tablo 9. Deney grubunun son test başarı testi puanlarının cinsiyete göre bağımsız örneklem t-Testi sonuçları	39
Tablo 10. Kontrol grubunun son test başarı testi puanlarının cinsiyete göre bağımsız örneklem t-Testi sonuçları	40
Tablo 11. Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersine Olan İlgiye Yönelik Bulgular	41
Tablo 12. Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersindeki Kazanım ve Konuların Öğrenilmesi Katkısına İlişkin Bulgular	42
Tablo 13. Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersindeki Başarının Artmasına İlişkin Bulgular	44
Tablo 14. Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Derslerinde Yetersiz olan Öğrenciye Tarihi Romanın Önerilmesine İlişkin Bulgular	45
Tablo 15. Öğrencilerin Tarihi Roman Okumanın Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Derslerindeki Tarih Konularının Pekişmesinde Daha Önce Farklı Bir Tarihi Roman Tercihine İlişkin Bulgular	47
Tablo 16. Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Ünitelerindeki Olay ve Dönemleri Ele Alan Tarihi Romanların Önerilmesine İlişkin Bulgular	48
Tablo 17. Tarihi Roman Okumanın Sonrasında T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersine İlginin artmasına İlişkin Bulgular	49

KISALTMALAR LİSTESİ

Akt: Aktaran

Çev.: Çeviren

Ed.: Editör

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil Kurumu

T.C.: Türkiye Cumhuriyeti

Vb.: Ve benzeri

Bkz.: Bakınız

İTA: İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın dayandığı problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi, problem cümlesi, alt problemler, belli başlı tanımlar ile araştırmanın sınırlılıkları belirtilmiştir.

1.1.Problem Durumu

Tarih, insanın kendini tanıması, bir insan olarak ne olduğunu öğrenmesi açısından önemli bir alandır (Collingwood, 1996, s. 17). İnsanoğlu doğası gereği kendinden sonraki gelecek nesilleri bilgilendirmek, korumak, yol göstermek amacıyla tarihi şekillendirmiştir. Paleolitik Çağ'da mağaralara kazınan hayvan ve insan figürlerinin de günümüzdeki tarih ders kitaplarının da ortaya koyuluş amacı aynıdır.

Gelişmekte olan nesle bugününü ve dününü öğretip geleceği daha güçlü adımlarla yürümesini sağlamaktır. Tarih insanlığın yarattığı bir olgu olmasına rağmen insana dair her şey de tarihin bir parçasıdır. Bu denli bütünleşik bir ilişkide tarafların birbirleri üzerine etkisi kaçınılmazdır. Doğru bir şekilde işlenen tarihî öğretilerin toplumlara sağlayacağı tecrübe yadsınamayacak ölçüde kıymetlidir. Tarihi bir öğretici olmaktan ziyade tozlu raflarda saklı övünç anlatıları olarak bırakan toplumların akıbetini yine tarih yazmıştır. Tarih, bireye geniş bir tecrübe alanı ve düşünme biçimi kazandırır. Karar alırken bu tecrübelerin ve düşünme biçiminin kazanılması, olaylara, insana, bugüne ve geleceğe daha doğru yaklaşma olanağının sunulması tarih öğretimini önemli kılmaktadır (Koç, 2002, s. 54-55). Okullarda tarih öğretimi öğrenciler arasında sıkıcı olmakla nitelendirilmektedir. Bu ön yargıya tarih dersinin sözel ve daha çok ezbere dayalı bir ders olması ve yalnızca ders kitaplarına bağlı kalmak neden olmaktadır.

Ders kitaplarının okullarda tek ders materyali olarak kullanılması eğitimi ders kitaplarına bağımlı hâle getirerek, öğrenciyi edilgenliğe ve ezbere yöneltebilir (Cemaloğlu, 2003, s. 29-31). Öğretimin yalnızca ders kitaplarına bağlı kalması bireysel farklılıkları ister istemez görmezden gelmekle eş değerdir.

Bireyin anlama becerilerini harekete geçirmek için farklılıklarını göz önünde bulundurarak sıkıcılık giderilebilir. Ders ortamındaki uyarıcıları çeşitlendirerek tüm öğrencilerin derse olan ilgisini taze tutmak başarılabilir. Böylelikle kalıcı ve anlamlı öğrenmeler elde edilebilir. Yalnızca ders kitabına bağlı kalmanın öğrencilerin tarihi metinleri farklı kaynaklardan kıyaslamalı çapraz okumalar yapmasına da engel olmaktadır. Düşünen, tartışan, sorgulayan tarih bilinci yüksek bir nesil yetiştirmek için öncelikle tarih derslerine dair

ön yargıların kırılması mümkün olabilir. Bu ön yargıları kırmanın yolu ise tarih dersini tek kaynağa bağlı bir sunuş dersi olmaktan uzaklaştırmak gerekmektedir. Ders kitaplarına alternatif yöntemler üretilmeli ve denenmelidir. Bu çalışmada tarih öğretimi yapılırken tarihî kurgu romanlarının bir ders içi materyal olarak kullanılmasının öğrenciler üzerindeki nitel ve nicel boyutlardaki etkilerine değinilecektir.

Ülkemizde eğitim-öğretime adım atmış bir öğrenci ilköğretimden yüksek öğretim dahil olmak üzere tarih ile ilgili dersleri almaktadır. Araştırmada tarih öğretimi, ortaokul 8. Sınıf düzeyinde T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi özelinde ele alınmıştır.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin kökeni 1925 yılında Ankara Hukuk Mektebi'nde okutulan "İhtilâller Tarihi" adlı derse dayanmaktadır. İhtilâller Tarihi dersi yeni kurulan Türk Cumhuriyetinin kuruluş mücadelesini ve dünyadaki emsalleriyle olan ilişkilerini ele almaktadır. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin kapsamı ise M. Kemal ATATÜRK'ün doğumuyla başlayıp vefatına kadarki geçen sürede verilen bağımsızlık, egemenlik ve çağdaşlaşma mücadelesidir. Öğrenciler bu ders sayesinde Osmanlı İmparatorluğu'nun son yılları ile Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarındaki ulusal ve küresel gelişmeleri kazanmakla birlikte büyük Türk liderinin milletine adanmışlığına da şahitlik etmektedir. Bu nedenle T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi bilişsel boyutunun yanında duyuşsal hedefler de içermektedir.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde en sık kullanılan materyal resmî ders kitabıdır. Ders kitapları alan sınırlaması nedeniyle çok fazla sayıda konuyu içerdiğinden ele aldığı konuların arka planlarını derinlemesine ele almadan atlamaktadır. Bu durum öğrencilerin pek çok konuda derinliği olmayan, yüzeysel bilgiye sahip olmalarına neden olmaktadır (Vacca & Vacca, 2005, s. 52). T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ayrılan süre göz önüne alındığında derinlemesine bir tarih eğitiminden bahsedilemez bu nedenle öğrenciye yardımcı olabilecek ek kaynaklar gösterilmelidir. Bu durumda öğrencinin ilgisini çekebilme potansiyeli yüksek, ele alınan tarihi döneme farklı açılardan bakabilmesini sağlayacak empatiyi içinde barındıran "Tarihî Kurgu"ya ihtiyaç vardır. Böylece sözel derslerde odaklanma sorunu yaşayan öğrencilerin tarihî kurgu eserlerle öğrenimlerine üst bir boyut açmaları işten bile değildir. Tarihî kurgu, öğrencileri tarih ders kitaplarının yapamayacağı şekilde tarihe ortak edebilmektedir (Vacca & Vacca, 2005, s. 64). Bununla birlikte Marshall ve Stix'e göre tarihî kurgu öğrencilerin yaratıcılığını ve hayal gücünü beslemekle kalmıyor, onların tarihî figürleri canlandırır hâle getirerek üst düzey bilişsel becerilerini geliştirir hâle getiriyor (Marshall & Stix, 2010, s. 25-31). Tarih öğretiminde birçok olumlu katkı sağlayabilecek tarihî kurgu kavramının en temel

faktörü doğru eseri seçebilmektir. Uygun tarihsel kurgunun seçilmesi, çocukların kitapta geçen olayları, insanları ve yerleri araştırmaya teşvik edebilir, onları disiplinler arası faaliyetlere ve eleştirel düşünceye dâhil edebilir (Groce & Groce, 2005, s. 99-119). Diğer taraftan Uygun tarihsel kurgu eserin seçilmemesi durumunda ise birçok sorundan bahsedebiliriz: öğrencinin; yaşına uygun olmayan öğelerle, dezenformasyonla, yanlış tarihle ve dersten uzaklaştıran sıkıcı bir anlatımla karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle tarihsel kurgu faydalı bir ders içi ve dışı materyal olmakla birlikte basite alınamayacak kadar dikkat gerektiren bir tercihtir.

Çalışmada T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin 2 ve 3. Ünitelerindeki kazanımlar olan:

- İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.
- İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.
- İTA.8.2.3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.
- İTA.8.2.4. Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.
- İTA.8.2.5. Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.
- İTA.8.2.6. Misakımillî'nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisinin açılışını vatanın bütünlüğü esası ile “ulusal egemenlik” ve “tam bağımsızlık” ilkeleri ile ilişkilendirir.
- İTA.8.2.7. Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmalar ile ayaklanmaların bastırılması için alınan tedbirleri analiz eder.
- İTA.8.2.8. Mustafa Kemal'in ve Türk milletinin Sevr Antlaşması'na karşı tepkilerini değerlendirir.
- İTA.8.3.1. Millî Mücadele Dönemi'nde Doğu Cephesi ve Güney Cephesi'nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.
- İTA.8.3.2. Millî Mücadele Dönemi'nde Batı Cephesi'nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.

- İTA.8.3.3. Millî Mücadele'nin zor bir döneminde Maarif Kongresi yapan Atatürk'ün, millî ve çağdaş eğitime verdiği önemi kavrar.
- İTA.8.3.4. Türk milletinin millî birlik, beraberlik ve dayanışmasının bir örneği olarak Tekalif-i Millîye Emirleri doğrultusunda yapılan uygulamaları analiz eder.
- İTA.8.3.5. Sakarya Meydan Savaşı'nın kazanılmasında ve Büyük Taarruz'un başarılı olmasında Mustafa Kemal'in rolüne ilişkin çıkarımlarda bulunur.
- İTA.8.3.6. Lozan Antlaşması'nın sağladığı kazanımları analiz eder.
- İTA.8.3.7. Millî Mücadele Dönemi'nin siyasi, sosyal ve kültürel olaylarının sanat ve edebiyat ürünlerine yansımalarına kanıtlar gösterir

Bu tezde bahsedilen kazanımları göz önünde bulundurularak Tarık Buğra'nın Küçük Ağa (Buğra, 2018) romanı örnek tarihî kurgu eseri olarak kullanılmıştır. Belirlenen gruplarda, planlanan ders işleyiş sonucu tarihî romanların ders üzerindeki nitel ve nicel etkileri üzerinde durulmuştur.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, 8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî kurgu roman okumanın öğrencilerin akademik başarı, derse yönelik tutum ve görüşleri üzerindeki etkisini incelemektir. İlgili amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

- Tarihi roman okutulan deney grubu ile tarihi roman okutulmayan kontrol grubunun öntest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Deney grubu ile tarihi roman okutulmayan kontrol grubunun sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Deney grubunun ön ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Kontrol grubunun ön ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Deney grubunun son test puanları ile öğrencilerin cinsiyeti arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Kontrol grubunun son test puanları ile öğrencilerin cinsiyeti arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî kurgu eserlerin bir öğretim materyali olarak kullanılmasına yönelik görüşleri nelerdir?

1.3.Araştırmanın Önemi

Tarih öğretimi nesillerin geçmişten ders alarak geleceğe daha emin ve doğru adımlar atması bakımından oldukça önemli bir alandır. Ülkemizde tarih öğretimi ilköğretim düzeyinden başlayıp yükseköğretim dahil olmak üzere tüm eğitim-öğretim kademelerinde çeşitli dersler içerisinde yer almaktadır. İlköğretim kademesinde Sosyal Bilgiler dersi ile başlayıp yükseköğretimde İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ile son bulmaktadır. İlköğretim aşamasında yer alan Sosyal Bilgiler dersi 5, 6 ve 7. sınıfları kapsamaktadır, içerisinde tarihî konular yer almakla birlikte müstakil bir tarih dersi olduğu söylenemez. İlköğretim 8. sınıfta işlenen T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi başlı başına bir tarih dersi olması nedeniyle öğrencilerin ilk karşılaştığı tarih dersi olmaktadır. Bu nedenle tam anlamıyla tarihe adım atmış öğrencilerin ele alınması araştırmaya değer katmaktadır.

Tarih derslerinin sözel ağırlıklı ezbere kaçan anlatıları ve çoğunlukla tek materyal üzerinde bağlı kalması çağdaş eğitim anlayışı ile örtüşmemektedir. Çalışmada tarih öğretiminin tek bir materyal olarak ders kitabına bağlı kalınmaması bununla birlikte kurgusal tarihî eserlerden yararlanılması fikri üzerinde durulmuştur. Böylelikle öğrenciler yalnızca ders kitabına bağlı kalmayıp kurgu eserlerle hem tarih öğrenirken hem de üst düzey düşünme becerilerini geliştirmektedir. Tarihî romanların T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi kazanımlarının edinilmesinde ve derse karşı olan tutumlarına olumlu yönde etkisinin görülmesiyle bu alana dikkat çekilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma, tarih dersleri ve edebiyat ilişkisinin bağına ışık tutmak ve tarih öğretimindeki öğretmenlere etkili bir materyal önerisi sunmaktadır.

1.3.1. Araştırmada Kullanılan Tarihî Roman

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabı 3. ünitesinde “Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm” kısmında yer alan Millî Mücadele’nin sanata ve edebiyata yansımaları adlı alt başlıkta yer alan Tarık Buğra’nın Küçük Ağa romanını bir kesiti ders içi materyal olarak belirlenmiştir.

Küçük Ağa romanı (Buğra, 2018) Millî Mücadele yıllarındaki Anadolu’yu otantik bir üslupla işlemektedir. Osmanlı Devleti’nin 1. Dünya Savaşı’ndaki yenilgisinin halk üzerindeki yansımalarını ve kurtuluş ateşinin doğuşunu panoramik olarak görebilmek açısından oldukça nadide bir eserdir. Tercih edilen roman T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin 2 ve 3. ünitelerindeki olaylar serisinden bahsetmektedir. Eserin bu bütünleyici tarihî bakış açısı içermesi ve pedagojik olarak öğrenciye göre olması nedeniyle sorunsalların tespitinde doğru bir aracı olacağı düşünülmektedir.

1.4. Sayılılar (Varsayımlar)

Bu araştırmada,

- Kontrol altına alınamayan istenmedik değişkenlerin her iki grubu aynı oranda etkilediği varsayılmıştır.
- Öğrencilerin veri toplama sürecinde başarı testi ve görüşme formunda yer alan maddelere ve kendilerine sorulan sorulara samimi, içten ve objektif olarak cevap verdikleri varsayılmıştır.
- Deney ve kontrol grubunun hazır bulunuşlukları aynı olduğu varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma,

- 2021-2022 eğitim öğretim yılında Antalya ili Konyaaltı ilçesi Dr. Cahit Ünver Ortaokulu'nda öğrenim gören 8. sınıf öğrencilerinden oluşan 15'er kişilik deney ve kontrol grubu ile sınırlıdır.
- Sadece ilköğretim 8. sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi konuları ile sınırlıdır.
- Araştırma kapsamında kullanılan veri toplama araçları (başarı testi, görüşme formu) ile sınırlıdır.
- Araştırmacının ilgili konu kapsamında ulaşmış olduğu kaynaklar ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Aşağıda araştırmanın temel kavramlarına yer verilmiştir.

İnkılap: Toplum düzenini ve yapısını daha iyi duruma getirmek için yapılan köklü değişiklik, iyileştirme; devrim (TDK, 2023).

İnkılap Tarihi: “Mevcut bir düzenin, zamanın gereklerini karşılayamamasından dolayı idari, sosyal ve ekonomik kurumları başta olmak üzere bütün yönleriyle, çok kısa bir süre içerisinde, kanunlara riayet etmeksizin, kuvvet kullanarak değiştirip, modern ve çağdaş yeni bir düzenin köklü bir şekilde kurulması olarak ifade edilir” (Kurtcephe & Beden, 2015, s. 11).

Atatürkçülük: Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün fikirleri ve vizyonunu anlatan kavram.

Roman: İnsanın veya çevrenin karakterlerini, göreneklerini inceleyen, serüvenlerini anlatan, duygu ve tutkularını çözümleyen, kurgu veya gerçek olaylara dayanan uzun edebî tür (TDK, 2023).

Tarihi Roman: “Tarihi malzemeye dayanan yani başlangıç ve sonucu mazi denilen zaman içerisinde gerçekleşmiş olanın anlatımını üstlenmiş romandır” (Argunşah, 2002, s. 36).

Akademik Başarı: “Öğrencilerin bir programının sonucunda programın kazanımlarına ilişkin gösterdiği yeterlilik düzeyidir” (Demirel, 2012, s. 12).

BÖLÜM II

2. KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ve tarihi roman okuma yöntemi ile ilgili alan yazın taraması yer almaktadır.

2.1.Fransız İhtilali ve Osmanlı Aydınlanması

Tarih kendi içinde büyük dönüm noktaları barındırır; yakın çağın başlamasına neden olan Fransız İhtilali de şüphesiz bunların başında yer alır. Dünyadaki birçok milletin kaderini yeniden çizen bu olay Osmanlı Devleti aydınlanma hareketleri ile başlayıp çağdaş Türkiye Cumhuriyeti ile sonuçlanacak Türk siyasetine yön vermiştir.

2.1.1. Fransız İhtilali Öncesi Fransa

18. yüzyıl Fransa'sı içerisinde birçok farklı sosyal sınıfı barındırmaktaydı. Bu sosyal sınıflardan en çok öne çıkanları asilzadeler, ruhbanlar, askerler ve aydınlardır. Soydan gelme asilzadeler sarayın tüm imkanlarından yararlanmaktaydı. Toplumdaki rahatsızlıklar 18. Yüzyılın başlarında ortaya çıkmıştır. 1715 yılında krallık tacına küçük yaşta sahip olan XV. Louis'in varlığı ve naip tercihi halk içerisindeki huzursuzluğu arttırdı (Tanıllı, 2004, s. 19-22). Halk içerisindeki sınıf ayrımının derinleşmesi ve ekonomik dengesizlik küçük burjuva ve emekçi sınıfında ciddi bir otoriteye karşı isteksizlik hissiyatı oluşturmaktaydı.

Önceki çağlarda var olan asilzade kompleksi Fransız İhtilali arifesinde de yoğun bir şekilde hissediliyordu. 18. yüzyılda askerlik mesleğinden gelmemelerine rağmen saraydan aldıkları askerî unvanları halka karşı bir baskı aracı olarak kullanmaları, adeta feodal zihniyetin kalıntılarını taşımaktaydı. Yoğun vergiler altında ezilmekten bitap düşen köylü sınıfının bir çıkış yoluna sığınmaktan başka bir çaresi kalmıyordu.

İhtilal öncesi Fransa halkının ekonomik durumu göz önüne alındığında şaşırtıcı sonuçlar görmekteyiz. Yanlış yönetimler sonucu hazine büyük ölçüde açık vermiştir bununla birlikte maliye bakanı A. R. J. Turgot döneminde 22 milyon frank miktarındaki açık, Kalven döneminde ise yaklaşık 800 milyon franka yükselmiştir. Harcamaların büyük bir çoğunluğu saray ve saray takımının sonu gelmez ihtiyaçları oluşturmuştur (Aster, 2004, s. 42-43). Devlet bu denli yoksulluğa sürüklenirken bu yoksulluktan etkilenmeyen en ayrıcalıklı kesim ruhbanlar olmuştur. Kilisenin gücünü kullanarak elde edilen sonu gelmez mülkiyetlerin ve ihlal edilen iktisadi kanunların altında ezilen burjuva ve köylü sınıfı olmuştur.

Fransız İhtilali bir proletarya ayaklanması gibi görülse de devrimin itici gücü konumunda burjuva sınıfı bulunmaktadır. Mali çıkarları göz önüne alan burjuva sınıfı ihtilalin hem faili hem de kazançlı tarafı olarak karşımıza çıkmaktadır. Fransız İhtilali her ne kadar iktisadi zeminde fikirler içerse de anti-monarşizm, adalet ve eşitlik gibi kavramlarıyla birçok millet tarafından bir kıvılcım olarak aksedilmiştir. Bu kıvılcımlar ise tarihi titretmiş köklü imparatorlukların bağrında çıkacak yangınların habercisi konumundaydı nitekim tarih bu yönde seyretti.

Fransız İhtilali'nin nedenlerini ekonomi ve sınıfsal eşitsizlik gibi çeşitli platformlarda ele almak mümkün olmakla birlikte ihtilalin esas hazırlayıcıları olarak sanayi inkılabı ve Amerika Birleşik Devletleri'nin bağımsızlığını kazanmasını temel faktörler olarak görmemek hata olacaktır.

İngiliz Sanayi Devrimi, dünyada yeni bir ekonominin oluşmasına neden olmuştur, bu yeni ekonomi düzeni elbette siyasi ve ideolojik temelleri de derinden sarsmaktaydı. Bu bağlamda Sanayi Devrimi ile Fransız İhtilali birbirini tamamlar ölçüde bir ideoloji içermektedir. Monarşinin sallantıda olduğu bu dönemde; yeni arayışlar, yükselen hammadde ve üretim politikaları ardına gelişen iktisadi fikirler kaçınılmaz olarak sanat ve bilime de sirayet etmekteydi. Tüm bileşenler yeni bir fikir akımı çevresinde toplanarak Fransa'daki monarşi ve üst sınıflara karşı bir burjuva hareketi olarak karşımıza çıkmaktadır (Hobsbawm, 2008, s. 66-67). Sanayi Devrimi, Fransız İhtilali'nin daha çok ekonomik ve sınıfsal yönlerine ışık tutsa da uluslararası çapta dünyayı etkileyecek olan Amerika Birleşik Devletleri'nin bağımsızlık mücadelesinden zaferle çıkması da ihtilali büyük ölçüde tetiklemiştir.

Amerika Birleşik Devletleri İngilizlere karşı verdiği bağımsızlık mücadelesini Fransızların da desteğiyle 1776 yılında kazanabildi. Bu zafer dünyada istiklal, bağımsızlık ve demokrasi gibi kavramların gün yüzüne çıkmasına neden olmuştur (Soysal, 1999, s. 82). Bahsi geçen kavramlar 18. yüzyılda hüküm süren çok uluslu irili ufaklı devletler için de değişimin ilk ayak sesleri konumundaydı. Bilakis kendi tarihimizden örnek vermek gerekirse Osmanlı İmparatorluğu kuruluş felsefesinde bir zenginlik ve Allah'ın emaneti olarak gördükleri azınlık tebaalarının bağımsızlık ayaklanmaları nedeniyle epey mücadele vermiş ancak dağılmayı engelleyememiştir.

1789 yılına gelindiğinde bahsi geçen tarihi zeminin tasarladığı İhtilal gerçekleşmiş, burjuvaya halk sahip çıkarak yönetimi devirmişdir. Yılların ezilmişliğini ve öfkelerini içlerinde barından halk, Kral XVI. Louis'in hayatına son vererek dünyada bir kelebek etkisi yaratacak ihtilal ruhunu ortaya koymuşlardır.

2.1.2. Osmanlı İslahat Hareketleri

1699 yılında imzalanan Karlofça Antlaşması ile Osmanlı Devleti gerileme dönemine girmiştir. Avrupa'da peş peşe alınan mağlubiyetler ve yaşanan itibar kayıpları Osmanlı Devleti'ni yenilik arayışlarına itmiştir. Bu yenilik arayışları toplum içinde infial yaratacak birçok reddetme eylemine dönüşecek, Türk aydınlanması sekteye uğrayacaktı.

18. yüzyıl Osmanlı Devleti'nde reformların ciddi bir şekilde önemsendiği devir olarak göze çarpmaktadır. Yirmi Sekiz Mehmet Çelebi'nin Avrupa'ya gönderilmesi, Baron de Tott gibi askerî uzmanlardan yardım talep edilmesi yenileşmenin ilk adımları olarak görülebilir. III. Selim'in tahta geçmesi ile Fransa'ya olan ilgi oldukça artmıştır zira padişahın Fransız hayranlığı ve Napolyon beğenisi bilinmekteydi. Osmanlı Devleti'ndeki bu ilginin farkında olan Fransızlar, bölgedeki nüfuzunu arttırmayı amaçlamaktaydı. Mora Valisi Hasan Paşa'nın raporunda gizli bir Rum ayaklanmasını desteklediği belirtilmektedir. Yine aynı konuda dönemin Rus yetkilileri de İstanbul'u uyarmayı ihmal etmemiştir (Gölen, 2000, s. 12-15). "Denize düşen yılana sarılır" mantığı ile Osmanlı Devleti, ıslahat arayışlarında olduğu dönemde birçok casusluk faaliyetine ve komploya maruz kalmıştır. Bütün bu olumsuzluklara rağmen Avrupa ile ilişkilere bir kısıtlama ya da gözden geçirme gelmemiş aksine tüm dezavantajlara rağmen yeni çağı yakalama arzusu ağır basmıştır. Dış işlerinde istediği atılımı yakalayamayan Osmanlı Devleti ıslahatların boyutunu ve şiddetini arttırmaya yönelik hamleler yapmıştır. Bununla birlikte Avrupa devletlerinin Osmanlı iç işlerine daha kolay erişebilmesinin de yolu açılmıştır.

18. yüzyıla kadar gerçekleştirilmek istenilen ıslahatlar kalıcı olamamış istenilen etkiyi sağlayamamıştır. III. Selim'in Avrupa'yı özellikle de Fransa'yı yakından takip ediyor oluşu ıslahatların ciddiyetini de arttırmıştır. Bu ıslahatlardan en önemlisi Nizam-ı Cedit hareketidir. Nizam-ı Cedit ıslahatlarının istenilen atılımı yakalaması için III. Selim, geleneksel çizgideki paşalarını görevden azletmiş kendi kadrosunu yenilemeye gitmiştir. III. Selim ıslahatlarına fikir öncüsü olarak Fransız Devrimini ele almış hatta bu ihtilalden sonraki dünyaya "yeni düzen" adlandırmasını uygun görmüştür (Berkes, 2003, s. 29).

Yeni dünya düzenini görebilen ve buna göre hamleler yapan III. Selim uğradığı askerî darbe sonucu tahttan uzaklaştırılmış yerine IV. Mustafa tahta çıkmıştır. III. Selim'in tahtan indirilmesinde faal görev alan yeniçeriler artık ıslahatların önündeki büyük bir engel olarak görülmeye başlanmıştır. Osmanlı ıslahatlarının askerî alanda yoğunlaşması geleneksel yapısını korumakta ısrarcı olan yeniçeri camiasını oldukça rahatsız etmekteydi. Nizam-ı Cedit ordularının bir rakip olarak görülmesi ve itlaf edilmesi yönündeki ısrarları bu görüşü

desteklemektedir. 1808 yılında tahta çıkan II. Mahmut zihnindeki reformları gerçekleştirebilmek için önündeki en büyük engel olarak yeniçeri ocağını görmekteydi.

II. Mahmut yeniçeri ocağına modern bir alternatif olarak Avrupa tarzında Asakir-i Mansure-i Muhammediye ordusunu kurmuştur. Bu ordunun yönetimini idare etmek adına kurulan Seraskerlik makamına Ağa Hüseyin Paşa getirildi. Ordunun geliştirilmesi adına Avrupalı kurmaylar görevlendirildi. İslahatlar yalnızca askerî alanda kalmamakla birlikte bürokratik, kültürel ve sosyal alanlarda da reformlara gidilmiştir. II. Mahmut devrindeki bir diğer önemli atılım da 1833 yılında kurulan Tercüme Odalarıdır. Tercüme Odasında yabancı devletlerle olan yazışmaların yürütülmesi ve yabancı dil bakımından uzman memurların yetiştirilmesi hedeflenmişti. Bununla birlikte Avrupa'daki gelişmeleri daha yakından takip edebilmek adına öğrenciler okutulmaya gönderilmiştir. II. Mahmut, giyim kuşam konusunda da Avrupaî yeniliklere giderek devlet memurlarına fes ve pantolon giyilmesi gibi talimatlar vermiştir (Karaman, 2018, s. 66). Osmanlı ıslahat hareketinin önemli tarihlerinden biri olan 1839'da Gülhane Parkında halka sunulan Gülhane Hatt-ı Hümayunu, batılılaşma mücadelesindeki başarısızlığın sonucu olan bir zarurî düzenlemedir.

Tanzimat reformları, Batı'nın başarı kaynağının ne olduğu konusundaki sorulara verilen cevaplarla örtüşmektedir. Tanzimat yazarlarına göre Batı'yı üstün kılan öğeler bilim ve teknolojidir. Batı karşısındaki yenilgilere dur diyebilmek adına Osmanlı Devleti'nin de bu kavramlara sahip olması gerekmektedir (Hanioglu, 1992, s. 10-27). Osmanlı Devleti Tanzimat'a kadar eksikliğinin yalnızca fizikî güç olduğunu sanması ıslahatlarda askerî alanlara yönelime neden olmuştur. Batılı gibi giyinmenin ya da klasik müzik dinlemenin muasırlaşma olarak görülmesi dönemin yanlışlarından birisidir. Bu yanlış Tanzimat döneminde edebiyata yanlış batılılaşma karakterleri ile yansımıştır. Recaizade Mahmut Ekrem'in Araba Sevdası eserindeki Felatun Bey, Ömer Seyfettin'in Efruz Bey'i yanlış batılılaşmanın ironik karakterleri olarak bir edebî işleme olarak tarihe geçmiştir. Batılılaşmanın toplum düzeyinde yanlış anlaşılmasının değerlerimize de zarar verdiği Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Mürebbiye eserinde karşımıza çıkmaktadır. Muasır olmanın yolunun eve Fransız mürebbiye almaktan geçtiğini düşünen sıradan bir Türk ve Müslüman ailenin tüm üyelerinin ahlaki çöküşünü ele almaktadır. Dönem aydınları batılılaşmanın toplum nezdinde yanlış kavrandığını ortaya koyan birçok tenkitte bulunmuşlardır. İlerleyen dönemin önde gelen isimlerinden biri olan Ziya Gökalp, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilham metni olarak görülebilecek Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak eserinde, muasırlaşmanın bir özenticilik ya da kopyacılık olmaması gerektiğini batının ilmini kendi ananelerimiz ile yoğurup özgün bir kültür yaratmanın doğru yol olması

gerektiğini savunmuştur. Gökalp, batının ilmini alırken kültürel özentilikten kaçınmanın gerekliliğinden ve Türk kültürünü ön planda tutmanın öneminden söz etmiştir. Esas değişimin fikir ve bilim dünyasında gerçekleşmesi gerektiği düşüncesi bu devirde daha fazla yer edinmiştir

Yapılan ıslahatlar toplumda beklenen etkiyi yaratamadı, daha ziyade üst tabakayla sınırlı kaldı. Reformlar işlevsel olabileceği ortamı yakalayamadı. Batı gibi olma adına ithal edilen adımlar, alındıkları toplumdaki dinamiklerin yakınından dahi geçemedi (Mardin, 1992, s. 12-13). Osmanlı Devleti Batı'yı yakalayabilme çabalarını verirken dünyada patlak veren milliyetçilik akımı sonucu yaşanacak olaylar silsilesi tüm dengeleri bozacaktı.

2.2. Türkiye Cumhuriyeti'nin Temelleri ve Atatürk İlke ve İnkılapları

Fransız İhtilali sonrası hak, eşitlik, demokrasi kavramları çok uluslu devletlerdeki azınlık milletlere bir ilham olmuştur. Bu ilham, tarihte Milliyetçilik akımı olarak anılacak olan dünya siyasî haritasının kısa sürede tekrar tekrar çizilmesine neden olacak olaylar bütünü'nün güç kaynağı konumundadır. Milliyetçilik akımından en çok etkilenen uluslar elbette imparatorluklar olmuştur. Osmanlı Devleti bulunduğu konum itibarıyla birçok medeniyet ve millete ev sahipliği yapmaktaydı. Bu ev sahipliği milliyetçilik akımının etkilerinin artması ve dış ülkelerin çeşitli kışkırtmaları ile adeta bir çözülme hareketine dönüşmüştür.

Yeni dünya düzenin bu denli stresi kaldıramayıp kendini ilk dünya savaşında bulması kaçınılmaz bir son olmuştur. Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşı sonucu fiilen ve ardından hukuken sona ermiştir. Türk milletinin kaderi Mustafa Kemal Atatürk ve onunla yürüyenlerin büyük mücadelesiyle yeniden yazılmıştı. Büyük çabalar sonucu kurulan Türkiye Cumhuriyeti, geçmişin hatalarından ders çıkarır ölçüde toplumsal düzeyde büyük reformist atılımlara adım atmıştır.

Bu reformlar ve arkasındaki fikirler, Atatürk İlke ve İnkılapları olarak tarihe adını yazdırmıştır. Atatürk, inkılapları birer birer başarıya ulaştırırken Türk milletinin çağdaş dünyadan geri kalma nedenlerini ve çözüm yollarını iyi analiz etmiştir. Sorunlara çözüm olarak çizilen yollar Atatürk İlkelerini oluşturmaktadır (Goloğlu, 1973, s. 9-10).

Atatürk İlkeleri: Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Laiklik, Devletçilik, Halkçılık ve İNKILAPçılık olarak altı başlıkta ele alınmaktadır.

2.2.1. Cumhuriyetçilik

Cumhuriyet bir milletin kendi yönetimini kendi iradesiyle seçmesidir (Narter, 2004, s. 9). Cumhuriyet rejimiyle Türk milleti bir hanedanın yönetiminden çıkıp millî iradenin etkisine

girmiştir. Türk milleti tebaa ve reaya olmaktan sıyrılıp haklara sahip olan vatandaş statüsünü kazanmıştır (İnan, 1970, s. 119).

Tarihte cumhuriyet yönetim biçimiyle kurulan bir başka devlet olmamakla beraber Türk devlet kültüründe bulunan kurultaylar, devlet yönetiminde hükümdara yol gösterme görevleri dışında gerektiğinde reddetme hakkına da sahipti. Türk devletlerinde hükümdarlar hiçbir zaman tüm yetkileri elinde tutmamıştır (Köymen, 1976, s. 152). Osmanlı Devleti, mutlak monarşi ile yönetiliyor olmasına rağmen Divan-ı Hümayun adlı danışma niteliğindeki bir kurula sahipti. Güçler ayrılığı ilkesini benimsememiş olmasına rağmen Osmanlı Devleti, tıpkı diğer Türk devletleri gibi töreye, hukuka ve adalete olan bağlılığı sayesinde alınacak kararlarda padişaha gerekli sınırları çizmekteydi. Bununla birlikte 16. yüzyılda ağırlığını daha fazla gösterdiği görülen ulema sınıfı dini otoriteyi kullanarak hükümdarın bazı kararlarını sorgulama hatta veto etme yetkisi bulunuyordu. İlerleyen dönemlerde meşrutiyet girişimleri, çeşitli meclis denemeleri yine bizlere Türk milletinin karakterine yönelik ipuçları vermektedir.

Zamanla çözülen Osmanlı Devlet idaresi, içte ve dışta birtakım fitne planlarının öznesi konumuna gelmiştir. Bu plan dahilinde Türk milleti büyük bir hezimetin ve yok oluş tehlikesiyle karşı karşıya gelmiştir. İşte Cumhuriyet, bu planların üzerine bir beyaz sayfa açarak Türk milletine içinde taşıdığı kudreti ve özü yeniden yaşayabilme imkânı vermiştir.

Türk milletinin taşıdığı bu karakter çıktıkları göz önüne alındığında en uygun idari sistemin Cumhuriyet olduğu bir gerçektir. Böylelikle iktidar ile millet arasında ayrılık ortadan kalkmıştır (Olçaytu, 1998, s. 30-32).

2.2.2. Milliyetçilik

Fransız Devrimi ile başlayan milliyetçilik akımı, Avrupa'da imparatorlukların yıkılmasına neden olmuştur. Bu yıkılan imparatorluklardan biri de Osmanlı devletidir. Osmanlı Devleti'nin yıkılmasında pay sahibi olarak görebileceğimiz milliyetçilik akımı, azınlıkların bağımsızlık arayışlarıyla ayaklanma başlatmalarına neden olmuştur. Bu kavram Türk milleti adına başlı başına bir olumsuzluk değil aksine millî ve tam bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasını tetikleyen temel görüştür (Keskin , 1998, s. 299-300).

Milliyetçilik akımı doğrultusunda Mustafa Kemal Atatürk, yeni Türkiye Cumhuriyeti'nde Türklük adına çalışmalar ve reformlar yapmıştır. Amacı Türk tarihinin, kültürünün, dilinin, sanatının geliştirilmesi ve ilerletilmesi olmuştur. Bu amaçlar doğrultusunda millî Türk kimliği yaratılmak istenmiştir (Sarıkoyuncu, İlgaz, Değerli, Aksanyar & Bıyıklı, 2010, s. 315-318).

2.2.3. Laiklik

Laiklik din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılıp ülkede din ve vicdan özgürlüğünün halka verilmesidir (Kinross, 1994, s. 454). Osmanlı Devleti dinî yönde adaleti sağlayabilmiş bir devlet olmasına rağmen birçok dinî ve mezhep kaynaklı isyanla uğraşmak durumunda kalmıştır. Fitne amaçlayanlar emellerine ulaşabilmek adına halkın dinî duygularını sömürmeyi güçlü bir silah olarak kullanmışlardır. Laiklik ile din ile devlet işlerinin aynı düzlemde yer almaması bu tip olayların önüne bir engel olarak düşünülebilir.

Laiklik, kanun önünde vatandaşların dinini bir farklılık ölçütü olarak ele almaz. Bu nedenle laik ülkelerde halk devletin önünde eşit olup millî birlik sağlamıştır (Çubukçu, 1999, s. 109-115). Osmanlı Devleti'nin iç işlerine müdahil olmak isteyen Batı, gayrimüslimlerin haklarını savunmak maksadıyla dini kullanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin laiklik ilkesi ile vatandaşlarına eşit haklar ve muamele sunması millî egemenliğe müdahale ortamını ortadan kaldırmıştır.

2.2.4. Devletçilik

Millet, devleti oluşturur. Devlet de milletin güvenliğini, adaletini ve refahını sağlar. Milletin devamlılığını sağlamak devletin yapılanmalarına bağlıdır (Komisyon, 1983, s. 98-99). Devletçilik yalnızca devletin ekonomiye yönelik hamleleri yönetmesi demek değildir. Devletçilik, milletin bütün alanlarda ilerlemesini sağlamayı hedefleyen bir mekanizmadır (Doğan, 2011, s. 318). Çağdaşlaşma arifesinde olan Türk milleti devletin gücüne dayanarak inkılaplarını gerçekleştirmeyi hedeflemiştir. Devlet ve millet arasında bir köprü kurulmuş olup inkılapların zemini sağlamlaştırılmıştır.

2.2.5. Halkçılık

Halkçılık sisteminde sosyal sınıflar ve katmanlar bulunmamaktadır (Dumont, 1993, s. 127). Sosyal sınıfların bir devlet bütününde kanunî ya da yaşantı boyutunda bulunması, sınıflar arasında çatışmaların patlak vermesine neden olmaktadır. Nitekim Fransız İhtilali bir sınıf mücadelesi olarak ortaya çıkmıştır. Fransız İhtilali ile toplumdaki sınıf farklarının varlığı devletler adına bir tehdit unsuru olarak görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti gerek Türk kültürü gerekse sosyal ahlak bakımından sınıf ayrımının büsbütün reddetmiş ve halkçılık ilkesini benimsemiştir. Böylelikle halkçılık ilkesi Türkiye'de millî birlik ve beraberliği sağlayarak geçmişte toplumumuzda bulunan avam ve aydın ayrımına da bir son vermiştir (Eraslan, 2000, s. 400-404). Osmanlı Devleti beylikten bir imparatorluğa yükseliş yaşarken büyüyen ve zenginleşen devlette sınıf ayrımları derinleşti; tebaa- reaya,

avam-aydın kavramları baş göstermeye başladı. Kültür, sanat ve edebiyat saray ve saray zümresiyle sınırlı kalıp Anadolu'dan bir kopuş yaşanmıştır.

Mustafa Kemal Atatürk, halkçılık ilkesiyle payitaht ve taşra ayrımını ortadan kaldırarak sınırlar içerisinde yaşayan bütün yurttaşları eşit saymıştır. Anadolu'nun ve Anadolu halkının hak ettiği değerin bilinmesi ve hatırlatılması için bizzat Atatürk tarafından dönemin aydınlarına telkin yapılmıştır. Anadolu'ya dönüş hareketinin adeta bir manifestosu olarak Faruk Nafiz Çamlıbel'in Sanat şiirini anabiliriz.

“Yalnız senin gezdiğin bahçede açmaz çiçek,

Bizim diyarımız da bin bir baharı saklar!

Kolumuzdan tutarak sen istersen bizi çek,

İncinir düz caddede dağda gezen ayaklar.

...

Başka sanat bilmeyiz, karşımızda dururken,

Söylenmemiş bir masal gibi Anadolumuz.

Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken,

Sana uğurlar olsun. Ayrılıyor yolumuz!” (Çamlıbel, 2019, s. 28)

2.2.6. İnkılapçılık

İnkılapçılık, dünyayı takip edip hedef ve amaçları bu doğrultuda hesap ederek çağdaş dünyaya erişme ve bu çizginin de ötesine geçebilmektedir. Cumhuriyet'in kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk, inkılapçılık düsturuyla devlette birçok düzenleme ve yeniliğe gitmiştir. Bu düzenleme ve değişiklikler başlıca şunlardır:

- *Saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922)*
- *Cumhuriyetin ilanı (29 Ekim 1923)*
- *Halk Fırkası'nın kurulması (9 Eylül 1923)*
- *Ankara'nın başkent olması (13 Ekim 1923)*
- *Halifeliğin kaldırılması (3 Mart 1924)*
- *Tevhid-i Tedrisat Kanununun kabulü (3 Mart 1924)*
- *Şapka Kanununun kabulü/Şapka inkılâbı (25 Kasım 1925)*

- *Alafranga saat ve miladi takvim uygulamasına geçilmesi (26 Aralık 1925)*
- *Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması (30 Kasım 1925)*
- *Medeni Kanun'un kabulü (17 Şubat 1926)*
- *Uluslararası rakamların kabulü (20 Mayıs 1928)*
- *Yeni Türk Alfabesinin kabulü/Harf inkılabı (1 Kasım 1928)*
- *Ağırlık ve uzunluk ölçülerinin değiştirilmesi (26 Mart 1931)*
- *Türk Tarihi Tetkik Cemiyetinin kurulması (12 Nisan 1931)*
- *Türk Dili Tetkik Cemiyetinin kurulması (12 Temmuz 1932)*
- *Soyadı Kanununun kabulü (21 Haziran 1934)*
- *Hafta sonu tatilinin Cuma gününden Pazar gününe alınması (1 Haziran 1935)*
(Uca, 2017, s. 156-159).

Yapılan bu inkılaplar sayesinde Türkiye Cumhuriyeti çağdaşlaşma yolunda hızlı adımlar atıp büyük ilerleme sağlamıştır. Türk inkılabı dünyaya örnek olacak ölçüde başarılı ve etkili olmuştur. Önce bağımsızlığını sonra egemenliğini kazanan Türk milleti, muasırlaşma hamlesinde de kararlılığıyla öne çıkmıştır.

2.3. T.C. Atatürk İlke ve İnkılapları Dersinin Tarihçesi

Türkiye Cumhuriyeti; genç nesillere kurucu değer ve felsefesini aktarmayı bir hedef olarak düşünerek bu gaye doğrultusunda bazı dersleri aracı kılmıştır. Türk inkılabının yeni nesle aktarılması amacıyla T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ihtiyaç duyulmuştur (Dönmez & Yazıcı, 2008, s. 35). T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin ilk öğretimi sayılabilecek ders 1925 yılında Ankara Adliye Hukuk Mektebi'nde İhtilaller Tarihi adıyla okutulmuştur (Akbulut, 2005, s. 19). Daha sonra ihtilal sözcüğünün inkılap kavramını tam olarak kavramadığı fikrine varılarak dersin adı İnkılap Dersi olarak değiştirilip 1933 yılında İstanbul Üniversitesi İnkılap Tarihi Enstitüsü'nde okutulduğu görülmektedir (Dönmez & Yazıcı, 2008, s. 38).

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi 1981 yılına kadar ayrı okutulmamış çeşitli dersler içerisinde ünitelere konular düzeyinde pay edilmiştir. Bununla birlikte T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ortaokul seviyesine çekilmiştir. Dersin o dönemdeki adı önce

Türkiye Cumhuriyeti Tarihi olup bir aradan sonra dersin adına Atatürkçülük kelimesi de eklenmiştir (Yılmaz, 2004, s. 45-46).

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ile ortaokuldan yükseköğretime kadar uzanan bir millî benlik ve bilinç köprüsü kurulmuştur. Cumhuriyetin kurucu fikirlerinin öğrencilere aşılması ve bu değerlere hayatlarının her saniyesinde sıkıca bağlanmalarını sağlamak yüce Türk milletinin hedef ve amaçlarına ulaşmasındaki itici güç olmuştur. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersini millî sorumlulukları olan bir ders olarak görmek elbette pek mümkündür.

2.4. T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersine Genel Bir Bakış

Tarih dersleri, geçmiş ile gelecek arasında kurduğu köprüyle nesillerin olaylara bakış açısını geliştiren, yenileşen dünyaya hazırlayan ve karşılaşacağı sorunlara çözümler üretebileceği ortamı sağlaması açısından oldukça önemlidir. Geçmişine uzak kalan bir neslin gelecekteki hedeflerine yakın olması beklenemez bu nedenle T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi; yıkılan bir imparatorluktan yok olmaya yüz tutmuş, içerde ve dışarda plan kuranların planının millî ruh ve düsturla nasıl yerle bir edildiğini konu alan bir derstir. Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde Türk milletinin cesaret ve ferasetinin eseri olan Türkiye Cumhuriyeti'nin doğuşunun ve gelişiminin ele alındığı T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi manevi boyutu bakımından da içerisinde kazanımlar barındırmaktadır. (MEB, 2018, s. 11)

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğrencilere kazandırmak istediği özel amaçlar şunlardır:

- 1. Atatürk'ün askerlik ve devlet adamlığı yetenekleri ile inkılapçı niteliklerini öğrenerek onun kişilik özelliklerini örnek almaları,*
- 2. Millî Mücadele örneğinden hareketle Türk milletinin millî birlik ve beraberlik anlayışı içerisinde özgürlük, bağımsızlık ve vatanseverlik duyguları ile her türlü zorluğun üstesinden gelebileceğini anlamaları,*
- 3. Türk Millî Mücadelesi ve inkılabının, millî ve evrensel özelliklerini kavramaları,*
- 4. Dönemin ağır şartlarında büyük güçlüklerle rağmen Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirilen Türk İnkılabı'nın tarihî anlamını ve önemini kavramaları,*
- 5. İnsan hakları, ulusal egemenlik, tam bağımsızlık, milliyetçilik, demokrasi, çağdaşlık, laiklik ve cumhuriyet kavramlarının Türk milleti için ifade ettiği anlam ve önemi kavramaları,*

6. Atatürk İlke ve İnkılaplarının Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmesindeki yerini kavrayarak Atatürk İlke ve İnkılaplarının esas aldığı değerleri yaşatmaya istekli olmaları,

7. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, millî bilince sahip, millî, manevi ve evrensel değerleri benimseyen birer vatandaş olarak yetişmeleri,

8. Atatürk İlke ve İnkılaplarının, ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütün olan Türkiye Cumhuriyeti'nin dinamik temelini oluşturduğunu kavramaları,

9. Türkiye'nin jeopolitik önemini bölgesel ve küresel etkileri açısından değerlendirerek iç ve dış tehditlere karşı duyarlı olmaları,

10. Bu programda ifade edilen kişisel ve sosyal yeterlik ve becerilerin yanı sıra, tarihe özgü beceri ve yeterlikleri de kazanarak geçmiş, günümüz ve gelecek arasında bağlantılar kurmaya dayalı bir tarih bilinci geliştirmeleri,

11. Türk milletinin bir mensubu ve insanlığın bir parçası olduğu bilincini taşıyarak Türkiye'yi ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlılık göstermeleri,

12. Günümüzün sorunlarına mantıklı bir yaklaşımla çözümler üretmesini sağlayacak ve kendilerini geleceğe hazırlayacak bilgi, beceri, değer ve tutumlar kazanmaları amaçlanmıştır.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programında dersin doğasına uygun olarak millî, manevi, insani ve evrensel değerlere yer verilmiştir (MEB, 2018, s. 11).

Yukarıdaki maddeler incelendiğinde öğrencilerin M. Kemal Atatürk'ü ve ilkelerini kavramaları hedeflenmiştir. Böylelikle öğrenciler Cumhuriyet'in fikir alt yapısına hâkim olan etkin ve yetkin vatandaşlar olacaktır. Dersin amaçladığı bir diğer önemli hedef ise “tarihe özgü beceri ve yeterlilikleri kazanma” ifadesiyle belirtilmiştir. Tarih bilinci ve okuryazarlığının kazandırılması elzemdir. Bilgi çağından dezenformasyon çağına doğru ilerlediğimiz bu günlerde öğrencilerin gerekli tarih okuryazarlık becerisine sahip olmazsa kendi tarihlerine karşı yanıltıcı bilgilere sahip olması kaçınılmazdır. Bu durum, millî birlik ve beraberliği tehdit eden bir unsurdur.

Millî Eğitim Bakanlığı'nın yayınladığı T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin uygulanmasına yönelik öğretim programında uygulayıcı öğretmenlere birtakım yönergeler hazırlanmıştır.

1. Öğrenci, Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin konuları ile ilkokul birinci sınıftan itibaren karşılaşmaktadır. Dersin öğretmeni, sekizinci sınıfa kadarki öğretim programlarından yararlanarak öğrencinin işlenecek konular hakkında daha önce öğrendiklerini dikkate almalıdır (MEB, 2018, s. 12).

Ön öğrenmelerin dikkate alınmasıyla ders bütünlüğünün sağlanması amaçlanmıştır. Öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersiyle ilk karşılaşmalarında yoğun konu ağırlığı karşısında ele alınacak konuların bir kısmının daha önceki kademelerde işlediklerini bilmeleri içsel bir rahatlama ve derse karşı oluşabilecek korkuyu ortadan kaldırmaktadır.

2. Atatürk'ün kişilik özellikleri (vatan ve millet sevgisi, idealist oluşu, mantıklı ve gerçekçi oluşu, sabır ve disiplin anlayışı, ileri görüşlülüğü, açık sözlülüğü, çok yönlülüğü, öğreticilik yönü, sanatseverliği, yöneticiliği, yenilikçi düşüncesi, önder oluşu, kararlı ve mücadeleci oluşu, planlı çalışması, inkılapçılığı, birleştirici ve bütünleştirici oluşu, insan sevgisi) her bir ünitenin uygun yerinde işlenmelidir (MEB, 2018).

Atatürk'ün kişisel özelliklerinin öğrencilere doğru bir şekilde aktarılması, gelişim çağında kendilerine rol model arayışında olan çocuklar açısından oldukça önemlidir. Cumhurbaşkanı, Başkomutan, Başöğretmen gibi unvanları bünyesinde barındıran hayatını Türk milletine adayan bu nadide Türk büyüğünün öğretilmesi Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceği olan çocuklar bakımından gereklidir.

3. Öğretmen, Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde geçen tarih metodolojisine dair kavramlar (kanıt, sebep-sonuç, süreklilik-değişim, benzerlik-farklılık gibi) ile dersin içeriğine özgü kavramları (Tekâlif-i Millîye, Kuvâ-yı Millîye, millî egemenlik, tam bağımsızlık, cumhuriyet, demokrasi, meclis, insan hakları gibi) öğrencilerin öğrenmelerine ve bu kavramları doğru kullanmalarına dikkat etmelidir (MEB, 2018).

Bu madde ile öğretim programın öğretmenlere yaptığı bu uyarı ile dersin ne kadar önemli değerleri barındırdığı göze çarpmaktadır. Öğrencilerin Cumhuriyet'in kurucusu, kuruluş ilkeleri ve faaliyetleri ile kavram karışıklığından doğacak yanlış öğrenmeleri büyük bir problem olarak görülmüş ve gerekli uyarı T.C. İnkılap Tarihi Öğretim Programında yerini almıştır.

4. Millî ve dinî bayramlar, mahallî kurtuluş ve kutlama günleri, önemli olaylar, belirli gün ve haftalardan yararlanılarak öğrencilerin tarihsel duyarlılıkları ile Türk milletine,

Türk devletine, Türk vatanına ve Türk bayrağına sevgi, saygı ve takdir duyguları geliştirilmelidir (MEB, 2018).

Millî, dinî bayramlar ve önemli günler Türk milletinin değerlerinin anıldığı birlik ve beraberliğin coşkuyla kutlandığı/anıldığı değerli anlardır. Öğrencilerin maddî ve manevî kültür unsurlarına sıkıca bağlanması milletimizin bekası açısından tutucu bir güç sağlamaktadır. Bu değerli anlar normalleştirilmemeli her sene-i devriyelerinde aynı coşkuyla ve duygularla karşılanmalıdır.

5. *Öğretmen, öğrencilerin millî, manevi ve evrensel değerlerini pekiştirmeli; millî, üniter, çağdaş, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmeleri konusunda onlara rol model/yol gösterici olmalıdır (MEB, 2018).*

Görev ve sorumlulukları özel bir başlık altında incelenecek ölçüde önemli kazanımlar içeren T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin işlendiği esnada öğretmenin rol model olması ve doğru örnekler teşkil etmesine dikkat çekilmiştir.

6. *Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, tarihsel düşünme becerileri, öğrenmeyi öğrenme, sosyal beceriler, vatandaşlık becerileri, kültürel farkındalık, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik gibi becerilerin geliştirilebilmesi için farklı yöntem ve teknikler kullanılmalıdır (MEB, 2018).*

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin kazanımları kazandırılırken yan becerilerle harmanlanması tavsiye edilmiştir. Böylelikle dersin derinliğinin artması hedeflenmiştir.

7. *Konuların işlenişinde birinci el kaynakların (arşiv belgeleri, somut tarihî miras öğeleri, Nutuk vb.) kullanılması önemlidir. Öğrencilerin ele alınan olayları kendi bağlamları içerisinde kavrayabilmeleri için o dönemle ilgili yazılı, sesli, görsel ve görüntülü kaynaklara yer verilmesine özen gösterilmelidir. Bu amaçla ayrıca sözlü ve yazılı edebî ürünler ile gazete, İnternet vb. medya araçlarından yararlanılabilir (MEB, 2018, s. 11-15)*

Ele alınan madde araştırmanın temelini oluşturması açısından özel bir durum teşkil etmektedir. Konuların işlenişinde yazılı ve sözlü edebî ürünlerin kullanılması tavsiye edilmiştir. Tarih eğitiminde tarihî edebî ürünlerin kullanılması alan yazında yer edinmiş etkili bir yöntemdir.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi konularının ele alınması için uygun görülen ders saati haftalık 2 olarak belirlenmiştir. Öğretim programında ünite ve ders saati açısından dağılım verilmiştir.

Tablo 1. *T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi plan dağılım çizelgesi*

Sıra No	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran (%)
1	Bir Kahraman Doğuyor	4	8	11,1
2	Millî Uyanış: Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar	8	18	25
3	Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!	7	14	19,5
4	Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye	9	12	16,7
5	Demokratikleşme Çabaları	3	6	8,3
6	Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası	3	6	8,3
7	Atatürk'ün Ölümü ve Sonrası	5	8	11,1
Toplam		39	72	100

2.5. Tarih ve Edebiyat İlişkisi

2.5.1. Tarih Kavramı

Sami dillerinden yereah kelimesinden türeyen tarih kelimesi, anlamı itibariyle “aya göre vakit tayin etmek, bir olayın meydana geldiği günü ve yılı, bunların rakamla yazılışını, bir şeyin oluş zamanını ve olaylar dizisini tespit etmek” anlamlarını taşımaktadır (Fayda, 2011, s. 34-36).

Günümüzde tarih kavramına şu tanımları da yapmak mümkündür, “*insan topluluklarının toplumlarının geçmişini inceleyen bilgi disiplini*” (Özlem, 1999, s. 157) ve “*tarihçinin geçmişte araştırdığı olgular, tarihçinin yaptığı araştırma*” (Carr, 2011, s. 109).

Edward H. Carr’ a göre tarih, bir diyalog üzerine kuruludur. Bu diyalog tarihçi ile olgular arasında oluşan kesintisiz bir etkileşim olarak açıklanmıştır. Bu etkileşim günün toplumu ile dünün toplumu arasındaki bir bağdan ibarettir (Carr, 2011, s. 109-110)

Köstüklü’ ye göre ise tarih, geçmişte yaşanan olayları; yer, zaman ve şahıslar sunularak kaynaklara dayandırılan sebep sonuç ilişkisi içerisinde ele alan bilim dalıdır (Köstüklü, 2003, s. 13).

Tarihi yalnızca geçmişte yaşanmış, bitmiş olaylara indirgemenin pek de doğru olmadığını Marc Bloch' un şu yorumuyla görmekteyiz, “*Geçmiş, tanım gereği artık hiçbir şeyin değiştiremeyeceği bir veri olsa da geçmişin bilgisi sürekli olarak değişen ve mükemmelleşen, gelişme halinde olan bir şeydir.*” (Bloch, 1994, s. 44). Tarih, ele alınmış ve bakış açısı ile şekillendiği çeşitli yorumlara pencere açabileceği görülmektedir. Tarihinin olayı yorumlama esnasındaki farklılıklar tarihe canlılık katmaktadır. Sözün özü tarih, geçmişi bilerek günümüze ve geleceğimize daha bilinçli yaklaşmamıza yarar sağlayan bir bilim dalıdır.

Bir bilim dalı olarak birçok alanla ilişki kurabilen tarih, araştırma ve çalışmalarında çeşitli disiplinlere başvurmaktadır. Bu başvuru alanlarından biri de edebiyat alanıdır.

2.5.2. Edebiyat Kavramı

TDK' ye göre edebiyat, olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı; yazın, gökçe yazın, Bir bilim kolunun türlü konuları üzerine yazılmış yazı ve eserlerin hepsi, literatür olarak anlamlandırılmaktadır (TDK, 2023).

Edebiyat; insanların duygu ve düşünce bakımından geliştiren, sanatsal zevklerini arttıran yazılı ya da sözlü, nesir ya da nazım türde eserlerinin tamamıdır. Bununla birlikte edebiyat bu türlerin inceleyicisi konumundaki de bilim dalıdır (Karataş, 2001, s. 120).

Edebiyat, insanın içindeki iletişim arayışının dışavurumudur. Sözlü ve yazılı edebiyat olarak eserler tarandığında ilk sözlü eserlerin neredeyse insanlık tarihine denk olduğu görülecektir. Edebiyat insanla var olan ve insanı insan yapan nadide değerlerden biridir.

2.5.3. Tarih ve Edebiyat ilişkisi

19. yüzyıla kadar tarih edebiyatın alt alanı olarak sayılmıştır. Tarihçiler dönemin politik ve siyasî ikliminden yararlanarak tarihi özgün bir bilim dalı haline getirmişlerdir. Böylelikle tarih ve edebiyat alanları birbirinden ayrılmış müstakil iki farklı alan olmuşlardır (Erol, 2012, s. 60). Tarih ve edebiyat iki farklı alan olmasına rağmen iç içe geçmiş konumdadır.

İki ayrı çalışma alanı olan tarih ve edebiyatın birçok konuda ortaklıkları bulunmaktadır. Tarih geçmişi, edebiyat da geçmişi, günümüzü ve geleceği kapsar. Kısaca edebiyatı yaşayan bir tarih olarak adlandırmak mümkündür (Karaalioglu, 1980, s. 10).

Tarih ve edebiyatın öznesi insan olup bu iki alanın birbiriyle ilişkili olmasına neden olmaktadır. Tarih insanoğlunun geçmişini konu alırken edebiyat ise duygu ve düşüncelerin yansıtılmasından oluşur (Akkuş, 2015, s. 119).

Tarihçiler araştırmalarında birçok disiplinden yararlanır. Bu disiplinlerin biri de edebiyattır, edebiyatın içerisinde yer alan yazılı ve sözlü eserler tarih araştırmaları için önemli kaynaklar oluşturmaktadır (Köstüklü, 2003, s. 25).

Birbirinden yararlanan, iç içe olan hatta tarihin büyük bir bölümü tek bir bilim alanı olarak görülen tarih ve edebiyatın ilişkisi aşikârdır. Bu iç içe yapıdan ve ortaklıktan yararlanılarak eğitim- öğretim alanında da yararlanmak mümkündür.

2.6.Tarih Öğretimi ve Tarih Öğretiminde Tarihî Roman Kullanımı

Eğitimin her kademesinde boyutunda materyal kullanımının önemi ve gerekliliği bilinmektedir. Tarih eğitimi de konuların kazandırılması esnasında materyal kullanımına en çok ihtiyaç duyan alanlardan biridir. Araştırmada tarihî romanların tarih öğretimi derslerinde yazılı bir materyal olarak kullanılmasının etkilerinden bahsedilmiştir.

2.6.1. Dünyada Tarih Öğretimi

Tarih, geçmişi tüm paydaşlarıyla bir bütün olarak ele alan sözlü ya da yazılı kaynaklarla hareket eden ispata ve kanıta dayalı bir bilim dalıdır. 19. yüzyılın sonlarına doğru tarih biliminin yükseköğretim haricindeki diğer kademelerdeki okullarda öğretildiği bilinmektedir. Tarih öğretiminin ilk ve ortaöğretim seviyesindeki okullarda bir disiplin alanı olarak görülmeye başladığı bu yıllarda, derse iki amaç yüklenmiş durumdaydı. Bunlar ulus ve modern dünya bilincine erişebilme gayesidir (Tekeli, 2010, s. 75-76).

2. Dünya Savaşı'nın ardından UNESCO, birtakım ülkelerin tarih öğretimini bir düşmanlık yaratma aracı olarak kullandığını ifade ederek bu alana müdahalede bulunma gereği hissetmiştir. UNESCO tarih öğretiminin program ve ders kitaplarının iyileştirilmesi maksadıyla çalışmalarında bulunmuştur. Bununla birlikte önemli bir detay olan öğrenciye görelilik ilkesi doğrulusunda öğretimin öğrencinin yaşına uygun bir içerik ve bağlamda verilmesi önerilmiştir (Dilek , 2000, s. 50-52).

Tarih öğretiminin yetişkinlere ve çocuklara farklı ve özel programlarla öğretilmesi fikri İngiltere'de 1970'lerin başında Yeni Tarih anlayışının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Yeni tarih anlayışı ile ilköğretim seviyesindeki öğrencilerin derse aktif katılarak tarihî belgelerle bilgiye kendi becerileriyle ulaşmaları, keşfetmeleri amaçlanmıştır (Ata, 1999, s. 3-5). Bu tarih öğretimi anlayışı kendini geliştirerek günümüzde hâlâ önemli ölçüde yer edinmektedir.

2.6.2. Tarih Öğretiminin Genel Amaçları

Tarih dersinin literatürde birçok farklı öğretilme amaçları söz konusudur. Bütün bu yaklaşımın bulunduğu bazı ortak görüşler vardır, bunlar: öğretimin öğrencinin kişisel gelişimine katkıda bulunması, kültürel mirasın bir sonraki nesle aktarılması ve etkin vatandaşlık becerilerinin öğretilmesi şeklinde sıralanabilir (Dilek , 2007, s. 33).

Tarih öğretiminin hedefleri tarih bilincini geliştirmek, öğrenciyi çağdaş kimliğe ulaştırmak ve tarih kapasitelerini arttırmak olarak gruplandırılabilir (Tekeli, 2010, s. 105).

İsmail Hakkı Demircioğlu'nun ilgili çalışmasından yapılacak çıkarımlar doğrultusunda tarih öğretiminin hedeflerini şu şekilde tasnifleyebiliriz:

- Günümüzle geçmişi kavramak amacıyla tarih öğretimi
- Ülkenin millî ideolojisinin kavratılması amacıyla tarih öğretimi
- Öğrencinin millî kimliğinin oluşturulması amacıyla tarih öğretimi
- İlgili tarih kazanımlarının öğretilmesi amacıyla tarih öğretimi
- Öğrencilere tarih alanında gerekli bilimsel bakış açısı kazandırmak amacıyla tarih öğretimi
- Öğrencilerin zamanlarını değerlendirmek amacıyla tarih öğretimi (Demircioğlu, 2010, s. 65-69).

Erdal Aslan ise tarih öğretiminin amaçlarını şu şekilde sıralamıştır:

- Tarih, insan ve toplumun uğradığı değişimleri öğretmeyi amaçlar.
- Tarih, insanoğlunun mirasının aktarılmasını öğrenilmesini amaçlar.
- Tarih, vatandaşların millî duygularını güçlendirmeyi amaçlar.
- Tarih, insanın değer yargılarına yönelik bir bakış açısının oluşmasını sağlar (Aslan, 2006, s. 162-173).

Görüldüğü üzere alan yazında tarih öğretiminin amaçları çeşitli yaklaşım ve görüşler bulunmaktadır. Tarih öğretilmesi ve benimsetilmesi elzem önemli bir alandır. Bu nedenle öğretimin kalitesini etkileyecek olan öğretim yöntemleri üzerinde durulması gerekmektedir. Tarih dersleri konu içeriğinin zengin olduğu gibi öğretim yöntemlerinin ve materyal derinliğinin de fazla olduğu bir disiplindir.

2.7.Tarihî Roman

Edebiyat, insanın duygu ve düşüncelerini ifade etmek için kullandığı eserlerin tümüdür. Edebiyat içerisinde birçok sözlü ve yazılı tür barındırmaktadır. Şüphesiz edebiyat denilince akla ilk roman türü gelmektedir.

Roman, insanların maceralarını, iç dünyalarını, duygu ve düşüncelerini ayrıntılı bir şekilde konu alan nesirlere verilen genel bir addır (Oğuzkan, 2000, s. 98). Roman edebiyat türü olarak geniş bir derinliğe sahiptir. Ele aldığı konu ve muhtevası göz önüne alınarak çeşitli roman türlerinden söz etmek mümkündür. Bu türlerden biri olan tarihî romanlar sevilen ve çok tercih edilen türlerden biridir.

Tarihî roman, tarihî olay veya şahsiyetleri konu alan gerçek ya da kurgu romanların bütünüdür. Tural'a göre tarihî roman, yazarın şahit olmadığı dönemleri tarihî gerçekliklere tarihî gerçekliğe uygun olarak yazılan romanlardır (Tural, 1991, s. 231). Bu tanımlamadaki tarihî roman kavramına karşı çıkan bir görüş bulunmaktadır. Alman yazar Alfred Döblin tarihsel romanın sadece bir roman olduğunu tarih olmadığını ve tarihî tam anlamıyla yansıtamayacağından bahsetmektedir (Gögebakan, 2004, s. 25).

Romanları edebî kurgu eserler olduğunu varsayarsak tamamıyla tarihî bir öğreti ya da metin olarak görmek yanlış olacaktır ancak tarihî romanın ele alınış amacına göre içerisindeki tarih mesajları barınabilir. Bununla birlikte tarih biliminin kendisinin de bir yorum olduğunu unutmamak gerekir, tarihçiler inceledikleri kaynaklar, dünya görüşleri ya da olaya bakış açıları kaynaklı ayrılıklara düşebilir. Gerek tarih gerekse edebiyattaki bu tip yorumsal farklılıklar zenginlik olarak görülebilir.

2.7.1. Tarihî Romanın Gelişimi

Edebî eserlerin yazıya döküldüğü ilk yıllardan bu yana tarih, eserlerin bir konusu olmuştur ancak bu tip tarih konulu eserleri tarihî roman statüsünde değerlendiremeyiz. Roman kalıplarına uygun olarak ilk yapıtlar Avrupa'da 19. Yüzyılın başlarında ortaya konulmuştur. Tarihî romanın oluşumunu tetikleyen zemin Fransız İhtilali'nin siyasî ve sosyal tesirleriyle ilişkisi olan Romantizm sanat akımıdır. Duygunun ön planda olduğu bu akım, en yoğun duygulardan biri olan milliyetçilikten etkilenerek yazılan eserleriyle edebiyata katkıda bulunmuştur.

Tarihî roman alanında adından söz ettiren ilk sanatçı yazar İskoçyalı Sir Walter Scott'tur. Scott, eserlerinde Waverly (1814) adlı eseriyle edebiyat dünyasına ilk tarihî romanı sunmuştur (Yalçın, 2002). Waverly romanı yaşanmış bir tarihî olayın içerisine yerleştirilen bir

kurgu yapısına sahip bir öyküdür, konu olarak İskoç efsaneleri ve olaylarından faydalanılmıştır. Aynı yazarın bir diğer tarihî romanı ise Dvavhoe adlı eseridir. Adı geçen roman çerçevesi tarihsel gerçeklik olmasına rağmen tamamıyla kurgusal yapıya sahiptir (Göğebakan, 2004, s. 24).

Gustave Flaubert, Fransız tarihî roman kültürünün en ünlü eserlerinden biri olan Salamambo'yu yazarken sadece bir karakterin dış görünüşünü doğru tasvir edebilmek için yüzlerce cilt kitap incelediğini söylemiştir. Saygın bir yazarın bu sözleri tarihi romanın ağırlığını kavramak açısından oldukça önemlidir. Tarihî bir roman yazmanın kendi içerisinde bir tarihî gerçekliğe karşı sorumluluk taşıdığı yadsınamaz bir gerçektir.

Türk edebiyatında tarihî anlatılar oldukça yoğundur. Tarihi romanın genelde militarist çevresinde geliştiğini varsayarsak gazavatname kültürünün olduğu edebiyatımızda tarihî anlatıların sıklığından bahsetmek mümkündür. Halk içinde dilden dile dolaşan Battal Gazi, Malkoçoğlu efsanelerini Türk tarihî romanının ilk adımları olarak görebiliriz. Tanzimat ile Batı'daki edebî tür denemeleri edebiyatımızda yer edinmeye başlamıştır. Bu denenen türlerden biri de ilk tarihî romanımız olan, Namık Kemal imzası taşıyan Cezmi'dir. Namık Kemal'in başlattığı bu akıma dönemin önemli isimleri de katılmıştır. Ziya Gökalp, Abdülhak Hamit Tarhan, Ahmet Hikmet Müftüoğlu, Ömer Seyfettin, Ahmet Mithat Efendi Cumhuriyet öncesi Türk edebiyatı tarihî roman kütüphanesine eser vermiş yazarlardır (Şirin, 1997, s. 40-42).

Bahsedilen dönemde konusunu tarihten alan tarihî romanlarımız hatrı sayılır ölçüde bulunmakla birlikte eserler incelendiğinde çocuklara uygun tarihî roman derinliğimiz oldukça kısır bir konumdadır. Cumhuriyet ile tarih romanlarını çocukların tarih bilinci gelişiminde etkili olduğu fark edilip çocuklara uygun romanlar yazılmaya başlanmıştır. Küçük okurlarını düşünerek tarihî roman yazmayı millî bir görev olarak gören Abdullah Ziya Kozanoğlu, bu alanda birçok eser vermiştir. Kozanoğlu'nun ünlü romanlarından bahsedecek olursak: Kızıltuğ, Seydi Ali Reis, Türk Korsanları, Atlı Han, Gültekin şeklinde sıralayabiliriz. İlerleyen zamanlarda çocukları düşünerek tarihî roman yazan yazar sayısı artmıştır. Mahmut Yesari, Huriye Öviz, Rakım Çalapala, Fahrettin Sertelli, Hüseyin Nihal Atsız, Cemal Erten, Cahit Uçuk bu yazarlara örnek sayılabilir (Enginün, 1987, s. 44-45).

2.8. Tarihî Romanların Tarih Öğretiminde Yeri ve Önemi

Öğretmen vereceği eğitimi kurgularken planlarında derslerini desteklemek adına edebî ürünleri bir öğretim materyali olarak kullanabilirler. Bu edebî ürünler öğrencilere yaşayarak öğrenme fırsatı sunması açısından önemlidir (Öztürk & Otluoğlu, 2003, s. 41).

Tarih ders kitaplarına ek olarak tarih öğretiminde şiir, film, fotoğraf ve tarihî roman gibi materyaller dersin işlenişini zenginleştirir. Dersin uygulanması esnasında öğrenciye sunulan bu zenginlik konuya olan ilginin artmasına neden olmaktadır. Bununla birlikte ilgisi artan öğrencinin başarı düzeyinin de artacağı düşünülmektedir (Ata, 2001, s. 25). Ezbere dayalı olmasıyla suçlanan tarih dersleri bu tip materyal arttırımına gidilerek öğrencilerin öğrenmelerini yaşamaya yönelik bir imkân sağladığı için dersleri daha çekici kılmaktadır.

Geçmişin tasvirini tarihî karakterlere can katarak anlatan tarihî romanlar, okul içi ve okul dışı millî bilinç ve değer aktarılmasına yönelik faydalı bir araç olarak öğretim kurumlarında kullanılmalıdır (Şimşek, 2006, s. 67-70).

Tarih dersleri, isimler ve tarihlerin sonsuz bir anlatısı olduğu ve ders kitaplarındaki kalıplaşmış ifadeler arasında sıkışıp kalması nedeniyle öğrenciler tarafından sıkıcı ve çabuk unutulması bakımından vefasız bir ders olarak görülmektedir. Bu problemin çözümü ise tarih öğretiminde tarihî romanların kullanılmasından geçmektedir. Tarihi romanlar ile tarihi olgu ve bulguları öğrenen ya da öğrendiklerini pekiştiren öğrencinin derse yönelik hem bilişsel hem de duyuşsal yetilerini geliştirecektir (Jakopsen, 2002, s. 35).

Öğrenciler hayal güçlerini kullanarak okudukları romanların bulunduğu dönemle ciddi empati kurabilirler. Romanda bahsi geçen olay ve dönemde yaşadıklarını ya da karakterlerin yerine kendilerini koyduklarını bilmeliyiz. Çocuk zihni hayal kurmaya yatkındır, gerçeklik algısı henüz tam oturmamış bu genç beyinler okudukları roman sayesinde zamanda yolculuk yapabilirler. Bu da tarihî romanın tarih derslerine sağlayacağı nadide değerlerden biridir (Nawrot, 1996, s. 346). Her fırsatta öğrencilerin hayal güçlerini kullanmalarını telkin ve teşvik eden öğretim programlarının tarihî roman gibi eşsiz bir yöntemin tarih öğretimine katacağı faydayı görmeleri gerekmektedir. Okuyan öğrenci gelişen zihni ve dil becerileri ile empatisini kurduğu tarihsel gerçekliği, elde edeceği millî çıkarımları gündelik hayatında etkili bir şekilde kullanacaktır. Tarihî roman okumanın bir alışkanlık olduğu senaryoda ise tarih öğretiminden istenilen duyuşsal becerilerin kolaylıkla kazanıldığını görmek mümkün olacaktır.

Tarihî roman okumanın öğrenciye katacağı bir diğer yeti de merak duygusunun şiddetlenmesidir (Harris & Austin, 2000, s. 23). Romanların gerek ustaca kurgulanış biçimi gerekse ilgiyi sürekli yakalamak adına yarattığı merak faktörü, öğrenciyi okuduğu esere bağlamaktadır. Heyecanla kitabın sonunu beklerken zihnin kuracağı tüm muhtemel sonlar merakla bekleniyor olacaktır. Merakın bilim dünyası açısından önemi su götürmez bir gerçektir, meraklı nesiller yaratılmak isteniyorsa tarihî romanların etki alanı arttırılmalıdır.

“Geçmiş dönemlerde karakter ve ahlâk eğitimi olarak bilinen değer kazandırma işleminin günümüzdeki yaygın ismi değerler eğitimidir. Değerler eğitiminin toplumsal, siyasî, ahlaki, etik, estetik, bilimsel, ekonomik ve evrensel değerler olarak ayrıldığı çağımızda, meslek disiplinleriyle ilgili maddî değerlerin tamamı etik değerler olarak ifade edilmektedir.” (Demirkaya, Köç & Ünal , 2020, s. 101). Tarih öğretiminin amaçlarından biri de millî değerlere bağlı, öz değerlere sahip vatandaşlar yetiştirmektedir. Tarihî romanların yaratacağı doğru ortamlarla tarihten önemli şahsiyetlerin taşıdığı değerlerin kazandırılması mümkündür.

Görüşü destekler nitelikte olan Ziya Gökalp gençlere aktarılacak istenilen bütün duygu ve düşüncelerinin romanlar aracılığıyla aktarılabilirliğini belirtmiştir (Gökalp, 1980, s. 177). Tarihî romanın öğretimdeki yeri ve önemi sunulan araştırma kesitleri ile sunulmuştur. Tarih öğretiminde romanların kullanılması öğrencilerin derse olan ilgi ve alakasını geliştireceği gibi maddi ve manevî kültür unsurlarına da yakınlıklarını arttıracaktır.

2.9. Tarihî Romanların Tarih Öğretiminde Kullanımı

Tarihî romanların tarih öğretimindeki etkilerinin doğru bir şekilde ortaya çıkabilmesi için bilinçli bir kullanım gerekmektedir. Öncelikle doğru kitabın öğrenciye sunulduğundan emin olunmalıdır.

2.9.1. Tarihî Romanı Belirleme Kriterleri

Tarihi roman okumanın faydalı olduğundan bahsedildi ancak öğrenciye uygun olmayan ya da yanlış içerikler barındıran bir romanın tarih derslerinde okutulması ciddi anlamda zararlı bir faaliyet olacaktır. Seçilecek tarihî romanı dört alt başlıktaki özelliklerle sınayabiliriz.

2.9.1.1. Tarihî Romanın Ortamı

Olayın kurgulandığı ortam tarihî gerçekliği yansıtmalıdır. Mekâna ait detaylar es geçilmemeli ve dönemin kültürel detayları barınmalıdır (Ata, 2023, s. 4). Dış mekân anlatımları olay kadar önemli olmasa da öğrenciyi kitaba daha sıkı bağlaması bakımından önemlidir. Rus edebiyatı klasiklerini okurken oluşan Bolşevik ve kış hissiyatı bu başlığa olabilecek en evrensel örneklerden birisidir. Kendi tarihimizin otantik ortamlarını da öğrencilerimize hissettirecek tarihî romanlar seçmeliyiz.

2.9.1.2. Tarihî Romanın Üslubu

Akıcı ve merak uyandıran bir başlangıç içermelidir. Kitabın devamında da bu özellikler mutlaka özelliğini korumalıdır. Olayların işlenişinde macera unsuruna bolca yer verilmelidir (Ata, 2023, s. 4). Genç yaştaki okurların ilgisini macera ve deviniminin yok olmadığı sürekli

etkisini gösterdiği romanlarla çekebiliriz. Eserde kanıt niteliğinde belge ve fotoğraflara yer verilmelidir. Bu şekilde ele alınan olay zihinlerde ikna edici bir şablona oturtulacak ve romandan istenilen verim alınacaktır.

2.9.1.3.Tarihî Romanın Teması

Seçilecek tarihî romanda mutlaka vatan sevgisi ön planda olmalıdır. Tarih öğretiminin en önemli kazanımlarından biri olan millî değerlerin aktarılması ilkesi es geçilmemelidir. Tarih dersleri ülkeye karşı sorumluluğu olan manevi çerçevesi geniş bir derstir. Öğrencilerin okuyacakları romanın yurt sevgisini aşılması oldukça önemlidir. Romanda kahramanların sıradan insanlar olduğu gerekli cesaret ve özveride olan tüm bireylerin tıpkı romanda işlenen karakterler gibi kahraman olabileceği işlenmelidir. Gerçeklik algısına yönelik olan bu özellik ile öğrenci bir masaldan ziyade yaşanmış tarihî bir olayın gözlemcisi olduğunu hissedecektir. Yine ele alınacak romanda kötü huy ve karakter özellikleri millî taraftaki kahramanlarda bulunmamalıdır. Küçük yaştaki zihinlerin rol model alma gereksinimleri vardır bu nedenle önemli bir tarihî şahsiyetten söz edilecekse karalayıcı nitelermeler olmamalıdır (Ata, 2023, s. 4).

2.10. Araştırma ile İlgili Yerli ve Yabancı Literatür Taraması

ABD’de bulunan öğretim programlarında ilköğretim kademesinde sosyal bilgiler ve edebiyat arasındaki bağa dikkat çekilmiştir. Ders kitapları hazırlanırken konularla ilişkili edebî metinlerin kullanılması tavsiye edilmiş ve bir ders kitabı değerlendirme ölçütü olarak görülmeye başlanmıştır (Mc. Gowan & Guzzetti, 1991, s. 36).

ABD’ de tarihî romanların tarih öğretiminde başarıya yönelik etkilerinin ölçüldüğü çalışmada tarihsel roman okumanın tarihî kavramları ve okuma becerilerini olumlu etkilediği sonucu çıkmıştır. 1989-1990 eğitim yılında Amerikan tarihi konulu romanların kullanıldığı araştırmada deney grubunun kontrol grubuna oranla %60 oranla daha başarılı oldukları görülmüştür (Şimşek, 2006, s. 71).

Şimşek, tarihî romanların öğretim materyali olarak kullanılmasında öğretmen ve öğrenci görüşlerini ele aldığı araştırmasında öğretmenlerin tarihî romanları tarih derslerinde kullanma konusunda istekli olduğu fakat bu konuda yeterli edebî bilgi ve uygulama tecrübelerinin olmadığını belirtmiştir (Şimşek, 2006, s. 80).

Keskin, romanlarla tarih öğretimi konulu çalışmasında edebî eserlerin tarih derslerinde kullanılmasının faydalı olduğunu aktarmasıyla birlikte öğrencilerin millî ve manevî değerlerinin arttırılmasında da etkili olduğunu vurgulamıştır (Keskin S. , 2008, s. 145-146).

Akkuş, tarih öğretiminde edebî eserlerin başarıya etkisini ölçtüğü araştırmasında Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği 2. sınıf öğrencilerinin gördüğü Osmanlı Tarihi dersi üzerinden bir tarihî okuma planı çizilmiştir. Yapılan uygulamalar sonucunda düz anlatımla ders gören öğrenciler, tarihî romanlarla derslerini sürdüren öğrencilerin başarı testlerinde gerisine düşmüştür (Akkuş, 2015, s. 128).

Görüldüğü üzere konu ile alakalı yapılan çalışmalar ışığında tarihî roman okumanın akademik başarıya katkısının yanı sıra millî değerlerin kazandırılmasında da öğrencilere yol gösterici olabileceği detayları üzerinde durulmuştur.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma kapsamında oluşturulan modele, araştırmanın evreni ve örnekleme, araştırma gruplarına, veri toplama araçlarına, veri toplama süreçlerine ve veri analizi neticesinde elde edilen sonuçların yorumlarına yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihsel roman okumanın öğrencilerin derse yönelik görüşleri ve akademik başarılarını artırmaya yönelik yapılan bu araştırmada, karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntem nicel ve nitel araştırma tekniklerinin birleşmesi sonucu oluşup farklı bakış açısı getirmektedir (Johnson & Onwuegbuzie, 2004, s. 14-26). Karma yöntemde araştırmacı yalnız nicel ya da nitel veri kullanmak yerine, problemin tam olarak anlaşılmasına katkıda bulunarak yapılandır. Araştırmada önce sonuçlar evreni genellemek için tarama yapılır ve nicel çalışmayı açıklamak için katılımcılardan toplanan görüşlerin nitel, mülakatlara odaklanılır (Croswell, 2017, s. 19). Bunun sonucunda karma yöntem desenlerinden “Açıklayıcı Desen” kullanılmıştır. Öncelikle nicel veriler çözümlenmiş, son aşamada ise nicel sürecinde elde edilen verileri desteklemek amacıyla nitel veriler çözümlenmiştir.

Araştırmanın nicel boyutunda ön test son test yarı deneysel araştırma deseni kullanılmıştır. Bu desen bağımlı değişken üzerindeki etkisinin test edilmesiyle elde edilen bulguların yorumlanmasına olanak vermektedir (Büyüköztürk, 2010, s. 27). Araştırmanın nitel bölümünde ise nitel verileri açıklamak için nitel desen kullanılmıştır. Nitel desen de asıl amaç betimleme yoluyla görüş ve düşüncelerin doğrudan sunulup, doküman ve görüşme ile derinlemesine incelenmesidir. Bu veriler istatistiksel test ve içerik analizlerine temel oluşturmaktadır (Yıldırım & Şimsek, 2018, s. 48).

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırma evreni Antalya ili Konyaaltı ilçesi Dr. Cahit Ünver Ortaokulu 2021-2022 eğitim öğretim döneminde eğitim gören 8.sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma örnekleme ise Antalya ilindeki 2021-2022 eğitim öğretim döneminde amaçsal örnekleme yöntemi ile seçilen 8. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Bu yöntem ile tabakalı amaçsal örnekleme kullanılmıştır.

Derinlemesine araştırma yapabilmek için çalışmanın amacına bağlı zengin durum seçilmesi amaçsal örneklemdir. Amaçsal örnekleme yöntemlerinden olan tabakalı amaçsal örnekleme yöntemi ise belli grupların özelliklerini göstermek, betimleme yapıp bunlar arasında karşılaştırma yapmak amacıyla grup oluşturulmasıdır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2011, s. 78).

3.3. Çalışma Grubu

Bu araştırma verileri 2021-2022 eğitim öğretim yılı Antalya iline bağlı Konyaaltı ilçesinde bulunan Dr. Cahit Ünver Ortaokulunda bulunan 8/A ve 8/B şubelerinde öğrenim gören 30 kişiden (15 kız ve 15 erkek) oluşmaktadır. Bu grubun hepsi karma verilerin elde edilmesinde kullanılmıştır. Deney grubunda 15 kişi, kontrol grubunda 15 kişi bulunmaktadır. Deney ve kontrol grubunun belirlenmesinde Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin görüşleri alınmıştır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Çalışma 8. Sınıfların kazanımlarına yönelik hazırlanan, araştırmacı tarafından geliştirilip uzman görüşü alınarak hazırlanan geçerlilik ve güvenilirliği kanıtlanmış akademik başarı testi kullanılmıştır. Nitel verilerin toplanmasında, tarihi roman kullanımının ders başarısına katkısını ortaya koymak amacıyla üç öğretim üyesi ve 2 alan öğretmeninden fikirleri ve değerlendirmeleri doğrultusunda hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

3.5. Akademik Başarı Testi

Araştırmada akademik Başarı Testi soruları hazırlanırken ilk adımda tarihi romanın (Küçük Ağa) kapsamı belirlenip öğretim programı kazanımları incelenmiştir. 8. sınıf düzeyi kazanım testleri, ünite sonu değerlendirme soruları ve fasiküller incelenmiştir. 20 soruluk çoktan seçmeli akademik başarı testi hazırlanmıştır. Akademik başarı testinde yer alan soruların belirtke tablosu Tablo 2’de gösterilmiştir. İkinci adımda hazırlanan sorular üç öğretim üyesi ve 2 alan öğretmeninden uzman görüşü alınıp son düzeltmeler yapıldıktan sonra pilot uygulamaya geçilmiştir.

Tablo 2. Akademik Başarı Testinde Yer Alan Soruların Kazanımlara Göre Dağılımı*Yenilenmiş Bilişsel Bloom Taksonomisi*

Kazanımlar	Hatırlama	Anlama	Uygulama	Analiz	Değerlendirme	Sentez
İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.		X				
İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur	X			X		
İTA.8.2.3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.				XX		
İTA.8.2.4. Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.		XX				
İTA.8.2.5. Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.	X			X		
İTA.8.2.6. Misakımillî'nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisinin açılışını vatanın bütünlüğü esası ile "ulusal egemenlik" ve "tam bağımsızlık" ilkeleri ile ilişkilendirir.		X				
İTA.8.2.7. Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmalar ile ayaklanmaların bastırılması için alınan tedbirleri analiz eder.		X		X		
İTA.8.3.1. Millî Mücadele Dönemi'nde		X				

Doğu Cephesi ve Güney Cephesi'nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.							
İTA.8.3.2. Millî Mücadele Dönemi'nde Batı Cephesi'nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.		XX					
İTA.8.3.3. Millî Mücadele'nin zor bir döneminde Maarif Kongresi yapan Atatürk'ün, millî ve çağdaş eğitime verdiği önemi kavrar.		X					
İTA.8.3.4. Türk milletinin millî birlik, beraberlik ve dayanışmasının bir örneği olarak Tekalif-i Millîye Emirleri doğrultusunda yapılan uygulamaları analiz eder.		X					
İTA.8.3.5. Sakarya Meydan Savaşı'nın kazanılmasında ve Büyük Taarruz'un başarılı olmasında Mustafa Kemal'in rolüne ilişkin çıkarımlarda bulunur.					X		
İTA.8.3.6. Lozan Antlaşması'nın sağladığı kazanımları analiz eder.					X		
İTA.8.3.7. Millî Mücadele Dönemi'nin siyasi, sosyal ve kültürel olaylarının sanat ve edebiyat ürünlerine yansımalarına kanıtlar gösterir.			X				
Toplam	3	10	0	7	0	0	20

Tablo 2 incelendiğinde 20 sorudan oluşan Akademik Başarı Testi incelendiğinde 8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi İTA.8.2.1, İTA.8.2.6, İTA.8.3.1, İTA.8.3.3, İTA.8.3.3, İTA.8.3.4, İTA.8.3.5, İTA.8.3.6, İTA.8.3.7 kazanımlarından birer adet; İTA.8.2.3, İTA.8.2.4, İTA.8.2.5, İTA.8.2.7, İTA.8.3.2 kazanımlarından ikişer adet soru sorulmuştur. Sorulan soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre dağılımları ise şu şekildedir:

Hatırlama düzeyine ait 3 soru, anlama düzeyine ait 10 soru, analiz düzeyine ait 7 soru. Hazırlanan başarı testinde 13 soru alt düzey bilişsel becerileri ölçerken 7 soru ise üst düzey becerileri sorgulamaktadır. Bu dağılım planlamasında mevcut Liseye Geçiş Sınavları ve Parasız Yatılı ve Bursluluk Sınavları 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi soru dağılımları örnek alınmıştır.

3.6.Akademik Başarı Testi Pilot Uygulaması ve Madde Analizi

Araştırma için hazırlanan 60 çoktan seçmeli sorudan oluşan test 8. Sınıfta öğrenim gören 120 öğrenciye uygulanmıştır. Uygulanmış olan akademik başarı testindeki çıkartılması gereken soruların madde güçlüğü ve madde ayırt ediciliğine bakılmıştır. Madde güçlüğü 1'e yaklaşması kolaylığı 0' a yaklaşması zorluğunu göstermektedir. Madde ayırt ediciliği -1 ile +1 arasında değer almaktadır. Maddenin eksiye yaklaşması istenilmeyen bir durumdur. Yapılan analizler sonrasında istenilen özellikler seçilmiş ve sağlıklı olan 20 soru kullanılmıştır. Belirlenen akademik başarı testi 3 öğretim üyesi ve 2 alan öğretmenine sunularak gerekli görüş ve düzeltme fikirleri alınarak son hâlini almıştır. Akademik başarı testinde yer alan maddelerin ayırt edicilik ve güçlük değerleri Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3: Akademik Başarı Testinde Yer Alan Maddelerin Madde Güçlük ve Madde Ayırt Edicilik Değerleri

Soru	Madde Güçlük İndeksi	Madde Ayırt Edicilik Gücü
1	0,70	0,55
2	0,61	0,54
3	0,59	0,60
4	0,57	0,57
5	0,57	0,53
6	0,51	0,51
7	0,55	0,56
8	0,59	0,47
9	0,53	0,69
10	0,51	0,48
11	0,52	0,49
12	0,44	0,41

13	0,43	0,52
14	0,45	0,55
15	0,57	0,55
16	0,58	0,65
17	0,49	0,63
18	0,59	0,53
19	0,66	0,48
20	0,61	0,60

Tablo 3'ye göre testte yer alan en kolay sorunun 1 0,70 (Pj) ve 19 0,66 (Pj) numaralı maddeler olduğu, testte yer alan maddelerin güçlükleri incelendiğinde test maddelerinin sıklıkla 0,40-0,60 (Pj) aralığında değer aldıkları görülmektedir. Bu durum testteki maddelerin genellikle orta güçlükte olduğunu göstermektedir; en zor maddenin ise 13 0,43 (Pj) numaralı madde olduğunu söylemek mümkündür. Tablo 3'te testte yer alan maddelerin ayırt edicilikleri(rjx) incelendiğinde ise maddelerin hepsinin 0,40 (rjx) değerinden yüksek olduğu, bu nedenle testteki maddelerin ayırt edici güçte olduğu görülmektedir. Testteki maddeler incelendiğinde ayırt ediciliği en düşük olanın 0,41(rjx) ile 12 numaralı madde olduğu, ayırt ediciliği en yüksek olanın ise 0,60 (rjx) ile 3 ve 20 numaralı maddeler olduğunu söylemek mümkündür. Testte yer alan her maddenin madde güçlük ve madde ayırt edicilik değerleri istenmeyen düzeyde bulunmadığından maddelerde herhangi bir düzeltme ya da testten çıkarma işlemi yapılmamıştır.

3.7.Yarı Yapılandırılmış Görüşme

Nicel araştırma sonucunda ele edilen veriler gözden geçirilerek yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşmeler sahip olduğu belli düzeydeki standartlığı ve esnekliği nedeniyle, yazmaya ve doldurmaya dayalı testler ve anketlerdeki sınırlılığı ortadan kaldırması ve belirli bir konuda derinlemesine bilgi edinmeye yardımcı olması nedeniyle tercih edilmiştir (Yıldırım & Şimsek, 2018, s. 110). Hazırlanan form 7 adet görüşme sorusundan oluşmaktadır. Soruların oluşturulma ve düzenleme aşamalarının her birinde uzman görüşüne başvurulmuştur. Çalışmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular şunlardır:

- Okuduğunuz Küçük Ağa romanının T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik ilginizi ne yönde etkiledi? Açıklayınız.
- Okuduğunuz Küçük Ağa romanının T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersindeki 2 ve 3. Ünite konularını anlamanızda ne gibi bir katkısı oldu? Açıklayınız.

- Okuduğunuz Kck Ağa romanının T.C. İnkılap Tarihi ve Atatrklk dersindeki başarınızın/ netlerinizin arttığını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
- Tarih dersinde başarılı olmayan arkadaşlarınıza tarihî roman okumayı bir zm yolu olarak tavsiye eder misiniz? Açıklayınız.
- Daha önce konularınızı pekiştirmek için bir roman okumayı tercih ettiniz mi? Açıklayınız.
- T.C. İnkılap Tarihi ve Atatrklk dersi ünitelerindeki olay ve dönemleri ele alan tarihî romanlar ders kitaplarında önerilmeli midir? Açıklayınız.
- Bu alışma sonucu tarihî romanlara yönelik ilginiz arttı mı? Açıklayınız.

Hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunu öğrencilere dağıtılmadan önce etik bilgilendirmesi araştırmacı tarafından aktarılmış olup formunu doldurulması için 20 dakika süre verilmiştir.

3.8.Verilerin Normallik Dağılımı

Deney grubu ğrencilerine T.C. İnkılap Tarihi ve Atatrklk dersinde ‘‘Tarihsel Roman Okuma’’ müdahalesinin yapıldığı çalışmada, Deney ve kontrol grubuna ilişkin verilerin analizine başlamadan önce verilerin normallik değerlerine bakılmıştır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin ön test ve son test puanları deney ve kontrol grubuna göre normallik analizi işlemine alınmıştır. Bu bağlamda araştırmaya katılan öğrencilerin ön test ve son test puanlarının normallik testine ilişkin verileri Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. *Deney ve kontrol gruplarının ön test son test puanlarına göre normallik değerleri*

Grup	Başarı Testi	Shapiro- Wilk	Skewness	Kurtosis
Deney	ÖNTEST	,410	-,433	-,585
	SONTEST	,270	,295	-1,106
Kontrol	ÖNTEST	,122	-,723	,003
	SONTEST	,539	-,686	,561

Tablo 4 analiz edildiğinde arpıklık ve basıklık katsayılarının +1,5 ile -1,5 aralığında olması verilerin normallik değerlerini karşıladığını ifade etmektedir. Buna ilave olarak, Shapiro- Wilk değerlerinin 0,05 düzeyinde anlamlı bulunmadığı, böylece verilerin normal dağıldığı dikkatleri çekmektedir ($p>0.05$).

3.9. Veri Toplama Süreci

Araştırma verilerini toplamak için gerekli izinler Valilik ve Milli Eğitim Müdürlüğünden alındıktan sonra 15' er kişilik deney ve kontrol grubuna ön testler uygulanmıştır. Ön test sonrasında tarihi roman (Küçük Ağa) deney grubuna verilmiştir. Tüm kazanımlar işlenip tarihi roman bittikten sonra deney ve kontrol grubuna son test uygulanmıştır. Son olarak verileri dayanaklandırma için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu deney grubuna uygulanmıştır. Araştırmanın başında tüm izinlerin alındığını, verilerin kimse ile paylaşılmayacağını ve sonuçların karneye yansımayacağı bilgisi paylaşılmıştır.

3.10. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen nicel ve nitel veriler uygun tekniklerle analiz edilmiştir. Nicel verilerin analizinde SPSS 24 paket programından yararlanılmıştır. Nicel alt problemlerin temelini oluşturan tarihî romanların tarih öğretimine yönelik anlamlı/anlamsız farklılıkları gözlemleyebilmek için T- Testi tekniğinden yararlanılmıştır. Nitel verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analizin, araştırmacılar için çalışmak istedikleri farklı olgu ve olaylar hakkında özet bilgi elde edebilmeleri için sıklıkla başvurulan bir yöntem olduğu belirtilmiştir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2011, s. 98).

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın alt problemleri doğrultusunda ölçme araçlarından elde edilen bulgular, nicel ve nitel bulgular başlıklarında tablolar eşliğinde sunulmuştur.

4.1. Nicel Bulgular

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Deney grubu öğrencilerine T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde “Tarihsel Roman Okuma” müdahalesinin uygulandığı, deney ve kontrol gruplarının ön test puan ortalamaları arasında anlamlı ilişkinin varlığını test etmek için bağımsız örneklem t-Testi uygulanmıştır. İki grubun ön test puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişkinin olmaması çalışmanın sürdürülebilmesi bakımından gereklidir. Bu bağlamda gerçekleştirilen analize ait bilgiler şöyledir.

Tablo 5. Deney ve kontrol gruplarının ön test başarı testi puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-Testi sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney	15	59,67	18,17	28	,245	,808
Kontrol	15	58,00	19,07			

*p>0.05

Tablo 5 değerlendirildiğinde deney grubunun başarı testine ilişkin ön-test puan ortalaması ile ($\bar{X} = 59,67$) kontrol grubunun başarı testine ilişkin ön-test puan ortalaması ($\bar{X} = 58,00$) arasında anlamlı düzeyde bir ilişkiye ulaşılamamıştır. Deney ve kontrol grubunun ön test puan ortalamaları ve standart sapmaları ($S^{\text{Deney}} = 18,17$; $S^{\text{Kontrol}} = 19,07$ birbirine oldukça yakındır. Bu göz önüne alındığında her iki grubun da başarı olarak birbirine yakın homojen dağılım gösteren bireylerden oluştuğu söylenebilir. Grupların ön akademik başarılarının ve hazır bulunuşluk düzeylerinin birbirine yakın olması çalışmanın gidişatı bakımından önemlidir.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Deney ve kontrol gruplarının son-test puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişkinin varlığını test etmek için bağımsız örneklem t-Testi uygulanmıştır. Yapılan analizin sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Deney ve kontrol gruplarının son test başarı testi puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-Testi sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney	15	80,33	11,25	28	1,583	,125
Kontrol	15	72,33	16,02			

*p>0.05

Tablo 6 değerlendirildiğinde deney grubunda bulunan öğrencilerin başarı testine ilişkin son-test puan ortalaması ($\bar{X} = 80,33$) kontrol grubunun başarı testine ilişkin son-test puan ortalamasından ($\bar{X} = 72,33$) daha yüksek bulunmuştur. Bununla beraber deney grubunda yer alan öğrencilerin başarı testi standart sapmaları (S =11.25) kontrol grubunun başarı testi standart sapmasına (S= 16,02) göre daha düşük çıkmıştır. Deney grubunun başarı testi sonuçları kontrol grubunun başarı testi sonuçlarına daha düşük sapma puanına sahip olarak daha homojen bir görünüm sağlamıştır. Deney grubunun yapılan tarihî roman okuma çalışmasıyla başarı puanlarını kontrol grubuna oranla daha çok arttırdığı ve grup standart sapmasının daha düşük bir değere düşmesi çalışma adına olumlu bir sonuçtur. Ortaya çıkan bu farka rağmen T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde “Tarihsel Roman Okuma” uygulamasının yapıldığı deney grubunun başarı testine ilişkin puan ortalaması ile T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programına uygun ders işlenen kontrol grubunun başarı testine ilişkin puan ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir ilişki ortaya çıkmamıştır.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Deney grubunda yer alan öğrencilerin ön-test ve son-test puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını tespit etmek amacıyla bağımlı örneklem grupları için t-testi uygulanmıştır. Analiz sonucu ortaya çıkan bilgiler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Deney grubunun ön test- son test başarı testi puanlarına ilişkin bağımlı t-Testi sonuçları

Testler	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Öntest	15	59,67	18,17	14	-5,881	,000
Sontest	15	80,33	11,25			

*p<0.05

Tablo 7 değerlendirildiğinde deney grubunda bulunan öğrencilerin başarı testine ilişkin ön-test puan ortalaması ($\bar{X} = 59,67$) son test puan ortalamasından ($\bar{X} = 80,33$) daha düşük bulunmuştur. Analiz sonucuna göre, deney grubunun ön-test ve son-test puan ortalamaları arasında son-test lehine anlamlı bir ilişkinin varlığı, bu nedenle de T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde “Tarihsel Roman Okumanın öğrenci başarıları üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ön-test ve son-test puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla bağımlı örneklem grupları içi t-testi uygulanmıştır. Analiz sonuçları şöyledir.

Tablo 8. Kontrol grubunun ön test- son test başarı testi puanlarına ilişkin bağımlı t-Testi

Testler	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Ön test	15	58,00	19,07	14	-4,652	,000
Son test	15	72,33	16,02			

*p<0.05

Tablo 8 incelendiğinde kontrol grubunun başarı testine ilişkin ön-test puan ortalaması ($\bar{X} = 58,00$) son test puan ortalamasından ($\bar{X} = 72,33$) düşük olarak belirlenmiştir. Analiz sonucuna göre, kontrol grubunun ön-test ve son-test puan ortalamaları arasında son-test lehine anlamlı bir ilişkinin varlığından söz edilebilir.

4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Deney grubunda yer alan öğrencilerin cinsiyete göre son-test ortalama puanları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını incelemek amacıyla bağımsız örneklem t-Testi yapılmıştır. Analize ilişkin veriler ve yorumları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Deney grubunun son test başarı testi puanlarının cinsiyete göre bağımsız örneklem t-Testi sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Kız	5	83,00	12,55	13	,635	,537
Erkek	10	79,00	11,01			

*p>0.05

Tablo 9 değerlendirildiğinde deney grubunun kızlara ait son test puan ortalamasının ($\bar{X} = 83,00$) erkeklerin başarı testine ait son-test puan ortalamasından ($\bar{X} = 79,00$) daha yüksek olduğu görülmektedir. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihsel roman okumanın deney grubunda yer alan kız öğrencilerin son test başarı test ortalamaları erkek öğrencilere göre daha yüksek bulunmasına rağmen anlamlı düzeyde bir fark ortaya çıkmamıştır.

4.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Kontrol grubunda yer alan öğrencilerin cinsiyete göre son-test ortalama puanları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını incelemek amacıyla bağımsız örneklem t-Testi yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin veriler ve yorumları şöyledir.

Tablo 10. Kontrol grubunun son test başarı testi puanlarının cinsiyete göre bağımsız örneklem t-Testi sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Kız	7	52,14	23,78	13	-1,123	,282
Erkek	8	63,13	13,35			

*p>0.05

Tablo 10 incelendiğinde kontrol grubunda yer alan kız öğrencilere ait son-test puan ortalamasının ($\bar{X} = 52,14$) erkek öğrencilerin başarı testine ait son-test puan ortalamasından (

$\bar{X} = 63,13$) daha düşük olduğu görülmektedir. Kontrol grubunda yer alan erkek öğrencilerin son test başarı test ortalamaları kızlara göre daha yüksek bulunmasına rağmen aralarında anlamlı bir fark görülmemiştir.

4.2. Nitel Bulgular

4.3. Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersine Olan İlgiye Yönelik Bulgular

15 katılımcıya tarihî roman okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik katkıları sorulduğunda; 3 katılımcının konuları daha iyi anladığı, 2 katılımcının hiçbir katkı sağlamadığı, 2 katılımcının tarih bilinçlerini pekiştirdiği, 2 katılımcının tarihî gerçekliğe empati kurduğu, 1 katılımcının tarihî karakterleri somutlaştırdığı, 1 katılımcının tarihe olan ilgisinin arttığı, 1 katılımcının derse ön hazırlık sağladığı, 1 katılımcının bilgilerini tazelediği, 1 katılımcının ise tarihe olan bakış açısını değiştirdiği yanıtları alınmıştır.

Tablo 11. Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersine Olan İlgiye Yönelik Bulgular

Öğrenci Görüşleri	<i>f</i>
Konuları daha iyi anladım.	3
İlgimi hiçbir yönde etkilemedi.	2
Tarih bilincimi pekiştirdim.	2
Konulardaki tarihî gerçekliğe empati kurmamı sağladım.	2
Tarihî karakterlerin somutlaştırılmasını sağladı.	1
Tarihe olan ilgim arttı.	1
Derslerime ön hazırlık sağladım.	1
Bilgilerimi tazeledim.	1
Tarihe olan bakış açımı değiştirdi.	1

Sonuçlar göz önüne alındığında tarihî roman okumanın olumlu dönütleri ağır basmaktadır. Tarihi roman okumanın bilişsel katkılarının olduğu gibi duyuşsal kazanımlarının

da olduğu görülmektedir. Özellikle cevaplardaki ilgi, empati, bakış açısı kavramları oldukça önemlidir. Tarih dersinin ezberleme, hatırlama ve soru cevaplama kıskaçından kurtulmasını yine bu saydığımız kavramlara sıkıca tutunmak sağlayacaktır. Tarihle empati kurabilen farklı bakış açıları yakalayabilen bir öğrencinin öğrendiklerini kalıcı kılması ve hayatına uygulayabilmesi kaçınılmazdır. Genel itibariyle tarihî roman okumanın öğrenciler üzerinde olumlu etkilerini görmüş olduğumuz bu görüş sorusunda alınan bazı cevaplar şunlardır:

'Okuduğum romandaki karakterler ile İnkılap Tarihinde öğrendiğimiz kahramanları, onların özelliklerini, milli mücadeleye olan katkısını gerçek hayatla somutlaştırıp daha iyi kavramama sebep oldu. Ö1

O zaman yaşanmış olan anıların gözümde daha fazla canlanmasına yardım etti. Ana karakterin savaş zamanı neler yaşadığı, beden ve ruhen nasıl tükendiği ve çevresinin ona karşı tavırları yer alıyor kitapta. Empati duygumun gelişmesiyle ilgim çoğaldı. Ö5

Beni çok etkilemedi çünkü ben tarih kitaplarını çok sevmem. İlgim olmadığı için önemsemedim. Derse yönelik ilgim olmadı. Ö15

Türkiye Cumhuriyeti nasıl kuruldu, Türk halkının vatansever oluşunu, İstanbul hükümetinin İngiliz yanlısı oluşunu ve çete baskılarını öğrendim. Tüm bunları öğrenmemle derslere etkin katılım sağladım ailem ve öğretmenlerimin takdirini kazanmamla derse karşı iyi duygular beslememe neden oldu. Ö6

Ben İnkılap dersinde başarılı bir öğrenci değildim. Küçük Ağa romanını okuduktan sonra hem derste başarılı oldum hem de dersi çok sevdim. Ö13

Olumlu yönde etkiledi. Beni Türk tarihine yakınlaştırdı ve sevgimi çoğalttı. Ayrıca askerimiz ve Mustafa Kemale olan sevgim ve gurur duymam çoğaldı. Ö3

4.3.1. Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersindeki Kazanım ve Konuların Öğrenilmesine Katkısına İlişkin Bulgular

15 katılımcıya tarihi roman okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersindeki kazanım ve konuların öğrenilmesine katkıları sorulduğunda; 6 katılımcı konuları anlamama yardımcı oldu, 2 katılımcı konuları pekiştirmemi sağladı, 2 katılımcı eksiklerimi tamamlamamı sağladı, 2 katılımcı fayda sağlamadı, 1 katılımcı konulara ön hazırlık oldu, 1 katılımcı konulara ek kaynak oldu, 1 katılımcı konuyu derinlemesine araştırmama neden oldu cevabını verdi. Bu yanıtlar doğrultusunda şu çıkarımları yapmak mümkündür.

Tablo 12. *Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersindeki Kazanım ve Konuların Öğrenilmesi Katkısına İlişkin Bulgular*

Öğrenci Görüşleri	f
Konuları anlamama yardımcı oldu	6
<i>Konuları pekiştirmemi sağladı</i>	2
Eksiklerimi tamamlamamı sağladı	2
Fayda sağlamadı	2
Konulara ön hazırlık oldu	1
Konulara ek kaynak oldu	1
Konuyu derinlemesine araştırmama neden oldu	1

Tarihî roman okumak ünitelerle ilişkilendirilip öğrencilere birlikte sunulduğunda konuların anlaşılmasına olanak sağladığı görülmektedir. Tarih konularının sözel ağırlığı düşünüldüğünde kalıcı öğrenmelerin önemi özellikle T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi için birinci plana çıkmaktadır. Art arda gelen konular, birbiriyle örtüşen olaylar, ilişki kurulması gereken detaylar ve nicesi henüz bilişsel olgunluğunun arifesindeki ortaokul öğrencileri oldukça zorlayıcı olmaktadır. Başarı başarısızlık açmazı içerisinde sıkışan öğrencilerin çabaları kimi zaman sonuç alabilirken kimi zaman da sonuçsuz kalmaktadır. Başarısızlık hissiyatına kapılan öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine, tarihe ve hatta kendi geçmişine bir set çekmesine neden olmaktadır. Alınan yanıtlar neticesinde tarihî roman okumak öğrencilerin öğrenmelerine katkı sağlamaktadır.

Tarihî gerçeklikle edebî kurgunun bir sentezi olan tarihî romanlar öğretmen gözetiminde taranıp derslerde bir ek kaynak olarak kullanılmasının öğrenciler tarafından öğretimde faydalı olduğunun benimsendiği ortaya konulmuştur.

Romanı kapsayan konuları çok iyi öğrendim çünkü kitapta savaş döneminin bunalımı, zorlukları ve sıkıntılarını detaylı şekilde betimlenmesiyle zihnimde canlandı, o zamanları tekrar yaşadım. Diğer üniteleri kapsayan üniteleri daha rahat öğrendim. Ö4

Üniteyi kavramam daha kolaylaştı ve normalde zorlandığım konuları kolayca hatırlamamı sağladı. Ö14

Çerkez Ethem'i biliyordum. Kitap sayesinde ayaklanma hakkında daha fazla şeyler öğrendim. İçerisindeki bilgiler sayesinde konular daha kalıcı oldu. Ö10

Romanda anlatılanlarla ünite neredeyse aynıydı. Derste sadece bilgi ağırlıklı, kitap da sanatsal ve detaylıydı. Roman ile bilgim kalıcı oldu. Çoğu konuyu unutsam bile romanda ele alınanlar hep bende canlı kalacak. Ö8

Sanırım 30. Sayfaydı İngilizler ana karakterin yaşadığı yeri işgal ediyordu. Derste işlenen işgal konusunun iç yüzünü, halkın yaşadığı bunalımı detaylı anlatılıyordu. O dönemde yaşamış hissi soruları çözerken hep aklıma geldi. Ö2

4.3.2. Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersindeki Başarı ve Netlerin Artmasına İlişkin Bulgular

15 katılımcıya tarihî roman okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersindeki başarı ve netlerin artmasına ilişkin görüşme sorusu sorulduğunda; 4 katılımcı başarısının arttığını, 4 katılımcı zaten başarılı olduğunu, 3 katılımcı başarısının arttığını anlayamadığını, 2 katılımcı konuları hatırlama konusunda yardımcı olduğunu, 2 katılımcı başarısının artmadığını belirtmiştir.

Tablo 13. *Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersindeki Başarısının Artmasına İlişkin Bulgular*

Öğrenci Görüşleri	f
Başarım arttı	4
Zaten başarı düzeyim yüksekti	4
Başarımın arttığını anlayamadım	3
Konuları hatırlamama yardımcı oldu	2
Başarımı arttırmadı	2

Tarihî roman okumanın başarı düzeyini artırma konusunda fikir birliği sağlanmamakla birlikte bir fikir çoğunluğu söz konusudur. Öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi 2 ve 3. Temalarıyla ilişkili tarihî roman okuyarak öğrenmelerine destek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bir kısmı başarısının arttığını anlayamadığını belirtmiştir, bu bulgu üzerinde düşünüldüğünde araştırmanın bir süreç belirttiği unutulmamalıdır. Tarihî roman

okuma konusunda daha önce bir tecrübe edinmemiş bir grup öğrencinin tamamının gelişimlerini hissetmesi beklenemez ancak tarih dersleriyle tarihî romanların ilişkilendirilip bunun bir öğrenim alışkanlığı hâline geldiği senaryoda öğrencilerin başarılarının arttığını hissedilir düzeyde gözlemleyebileceği düşünülmektedir.

4 katılımcının başarı düzeylerinin zaten yüksek olduğu ve bu nedenle tarihî roman okumaktan bir başarı olarak yarar sağlayamadıkları kanısı dahilinde doğru olmakla birlikte haricen yanlış bir düşüncedir. Öğrencilerin akademik anlamda başarılı olması öğretime ek kaynaklar yaratmaktan kaçınmaya neden olmamalıdır. Unutulmamalıdır ki tarih eğitimi yalnızca bilişsel boyutu olan bir alan değildir, bireyin kendi ulusuna ait manevi zenginliği hissederek yaşaması da elbette tarih eğitiminin büyük sorumluluklarından yalnızca biridir. Usta bir kalemden dökülen eşsiz tarih anlatıları, öğrencinin ruhuna dokunabilmekte seçilebilecek en güzel yöntemlerden birisidir.

Evet mesela deneme sınavlarında 6 doğru 4 yanlış yapıyordum romandan sonra doğru sayım 8'e çıktı. Yani bayağı artırdığını düşünüyorum. Ö4

Evet netlerim arttı. Çünkü bu tür romanlarla İnkılap sınavlarını kitaptan elde ettiğim bilgilerle daha da pekiştirdiğim için daha kolay çözebiliyorum. Ayrıca okuldaki klasik sınavlarda kolayca yorum yapabiliyorum. Ö12

Başarımların arttığını düşünmüyorum. Çünkü içinde bildiğim bilgiler olduğu için beni pek etkilemedi ve başarımların arttığını düşünmüyorum. Ö9

Öncelikle savaşı ilgilendiren konuları daha iyi anladım. Derslerde soyut anlatılan konular kitapta daha somutlaşıyor. Roman duygusal bir şekilde anlatılmış ve bizim empati kurmamızı sağlayarak düşünmeye itiyor. Başarımda böylece arttı. Ö11

Netlerim artmadı zaten ful ya da 1 yanlış yaptığım için etkisi olmadı. Ama derste kötü olan insanların doğru sayısı belki artar. Ö15

4.3.3. Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Derslerinde Yetersiz olan Öğrenciye Tarihi Romanın Önerilmesine İlişkin Bulgular

15 katılımcıya tarihi roman okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde yetersiz olan öğrenciye tarihi romanın önerilmesine yönelik sorulduğunda; 12 katılımcı tavsiye ederken 3 katılımcı tavsiye etmeyeceğini belirtmiştir.

Tablo 14. *Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Derslerinde Yetersiz olan Öğrenciye Tarihi Romanın Önerilmesine İlişkin Bulgular*

Öğrenci Görüşleri	<i>f</i>
Tavsiye ederim	12
Tavsiye etmem	3

Öğrenci gözünden tarihî roman okumanın görülmek istendiği bu soruda olumlu bir dönüt alınmıştır. Bu bulgular doğrultusunda tarihî roman okumanın öğrenciler tarafından güvenilir ve etkili bir yöntem olabileceği fikri ortaya konulmuştur. Bu yöntemin faydalı olduğunu düşünen 12 öğrenci T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde başarısız olanlara ek bir kaynak olarak romanları önermiştir. Olumsuz yanıt olarak kayıtlara geçen 3 görüş cevabından özellikle birisi ise içerisinde bulunduğumuz ölçme ve değerlendirme çıkmazını ortaya koyan detaylar içermektedir (Ö10). Katılımcı (Ö10) T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde başarısız olan öğrencilere sınavlara yönelik test kitapları ve tamamen sınava yönelik hazırlanan sosyal medyada bulunan video içerikleri tavsiye etmiştir.

Eğitim öğretim anlayışı doğru şıkkı işaretlemek olan bu bakış açısının maddi ve manevi değerleri oldukça yüksek olan tarih dersleri için ne kadar zararlı olduğunu tahmin etmek zor olmasa gerek. Düşünen, eleştiren ve sorgulayan tarih okuryazarları ile gelecek neslimizi donatmak istiyorsak bu test zihniyetini de yavaş yavaş geride bırakmamız gerekmektedir. Nitekim MEB tarihinde ilk kez Ölçme ve Değerlendirme adlı bir yönetmelik yayınlayarak bu test zihniyetinden çıkışa işaret etmiştir. Yayımlanan yönetmelikte okullarda uygulanacak yazılı sınavlarda açık uçlu sınavların zorunlu tutulması, öğrencilerimizin şıklar arasında ezberden uzak bir şekilde zihinlerinin zenginliklerini, bilgi birikimlerini özgün üsluplarıyla yansıtabilecekleri bir ortam hazırlamaktadır.

Bu gelişmeler ışığında tarihî roman okumanın öğrenciye katacağı kültürel derinliği ve edineceği olgun tarih bakış açısını göz önüne alırsak T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde başarısız olan öğrencilere bir ek kaynak olarak doğru seçilmiş tarihî romanların sunulması kusursuz bir yöntem olacaktır.

Derslerdeki başarısını artırmak isteyen çocuklar roman okuyarak başarılı olabilirler. Millî mücadeleyi konu alan kitaplar oldukça faydalıdır. Ö1

Evet tavsiye ederim çünkü savaş zamanındaki zorlukları ve sıkıntıları karakterler üzerinden etkileyici dille anlatmıştır. Bu yüzden tüm öğrenciler okumalı. Ö12

İlgisi olmasa bile en azından hoşuna gidecektir. Tarihi romanı ders için öneririm. Ö6

Evet tavsiye ederim, çünkü derslerde bu konuları anlayamayan arkadaşlarım bu tür romanları okuyarak daha rahat anlayabilir. Özellikle kitap okumayı sevip derslerde konuları anlayamayanlara öneririm. Ö7

Evet ederdim bana göre tarihin en iyi yansıtılması sanat yoluyladır. Ben film ve belgeselleri tercih ediyorum, bazı insanlar kitap yoluyla olayları zihninde canlandırabilir. Ö14

Aslında tavsiye etmem çünkü konu anlatımlı ders kitapları ve eğitim videolarının daha iyi çözüm olduğunu düşünüyorum. Ö10

Etmem, çünkü tarihî romanlarda konu parça parça alındığı için okuyucunun kafasını karıştırabilir. Ö8

Bence bir insanı tarihe yönlendirmek için çok etkili bir yöntem. Ö2

4.3.4. Öğrencilerin Tarihi Roman Okumanın Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Derslerindeki Tarih Konularının Pekişmesinde Daha Önce Farklı Bir Tarihi Roman Tercihine İlişkin Bulgular

15 katılımcıya öğrencilerin tarihi roman okumanın Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerindeki tarih konularının pekişmesinde daha önce farklı bir tarihi roman tercihlerine yönelik sorulduğunda katılımcılarının tümü tarih konularına destek amaçlı daha önce tarihî bir roman okumadığını belirtmiştir.

Tablo 15. *Öğrencilerin Tarihi Roman Okumanın Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Derslerindeki Tarih Konularının Pekişmesinde Daha Önce Farklı Bir Tarihi Roman Tercihine İlişkin Bulgular*

Öğrenci Görüşleri	f
Daha önce tercih etmedim	15

Bu görüş sorusu ile bir gerçekliğe değinilmek istenmektedir. Öğrencilerin hiçbiri daha önce herhangi bir tarih konusuna yönelik tarihî roman okumamıştır. Karşılaşılan bu yanıtlar bizler için şaşırtıcı nitelikte olmamalıdır, bu ihmal edilen alanı gün yüzüne çıkarmak ise çalışmanın esas amacıdır. Yurtdışı kaynaklar incelendiğinde tarih dersleriyle tarihî romanların bir bütün olarak sunulduğu görülmekteyken ülkemizde ise uygulamada neredeyse sifıra yakın bir izlenim çizmektedir.

Öğrenci yanıtları incelendiğinde bir aydınlanma yaşandığını belirtmek mümkündür. Öğrencilerin tercih etmediklerini söylediklerinin hemen ardına artık tercih edeceklerini belirtmesi ise araştırma adına sevindirici bir detaydır. Bununla birlikte bir önceki başlıkta karşılaşılan test çözme ve video izleme mantığı ile yeniden karşılaşmaktayız. Bu tarz yanıtlar bizler için üzücü olmakla birlikte yaptığımız yanlışları görmemiz adına da doğru geri dönüşleri sağlamaktadır.

Hayır çünkü roman okumaya harcadığım zamanı dersle ilgili konu anlatımı izleyerek özet çıkarıp test çözerek değerlendirsem daha iyi notlar alabilirim Ö15

Daha önce tercih etmedim. Sadece Küçük Ağa romanını okudum. Ama ilerleyen zamanlarda derslerimi pekiştirmek için bu roman gibi milli mücadele dönemini anlatan romanları okumayı düşünüyorum. Diğer dersler için bu yöntemi kullanacağım. Ö5

Henüz tercih etmemiştim. Artık tercih edeceğim çünkü küçük ağa konuların pekişmesine yardımcı oldu. Ö7

Daha önce ders konularını pekiştirmek için bir roman okumayı tercih etmemiştim çünkü hiç ilgimi çekmemişti. Romandan sonra kesinlikle tercih edeceğim. Ö2

4.3.5. Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Ünitelerindeki Olay ve Dönemleri Ele Alan Tarihi Romanların Önerilmesine İlişkin Bulgular

15 katılımcıya tarihi roman okumanın T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi ünitelerindeki olay ve dönemleri ele alan tarihi romanların önerilmesine yönelik sorulduğunda; 12 öğrenci önerirken 2 öğrenci önermediğini ve 1 öğrenci ise fikrinin olmadığını belirtmiştir.

Tablo 16. *Tarihi Roman Okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Ünitelerindeki Olay ve Dönemleri Ele Alan Tarihi Romanların Önerilmesine İlişkin Bulgular*

Öğrenci Görüşleri	f
Kalıcılığı sağladığı için önerilmeli	7
Tarihe olan ilgiyi arttırdığı için önerilmeli	2
Tarihe empati sağladığı için önerilmeli	2
Farklı bir bakış açısı sağladığı için önerilmeli	1
Eğlenceli olmadığı için önerilmemeli	1

İlgi çekici olmadığı için önerilmemeli	1
Fikrim yok	1

Tarihî roman okumanın önerilmesini ileri süren öğrenciler; kalıcılık, ilgi, empati ve bakış açısı nedenlerini paylaşmışlardır. Öğrencilerin çoğunluğu bakımından tarihî roman okumanın tarih derslerinde başarı ve ilgiyi arttırabileceği görüşü benimsenmiş olarak sayılabilir. Olumsuz görüş bildiren öğrencilerin yanıtları incelendiğinde eğlenceli olmadığı ve ilgi çekici olmadığı gibi nedenler ortaya çıkmıştır. Bu olumsuzluk edebiyatın her tür okura imkân sunan geniş zenginliği ile çözülebilir. Romanı durağan ve sıkıcı bulan öğrencilere çizgi romanlar veya görsel odaklı eserler önerilerek bir alışma süreci sağlanabilir.

Evet önerilmelidir. Böylece dersteki tarihi olayları ve önemli dönemleri daha kolay bir şekilde kavrayabilir. Böylece derslerdeki başarısını artırabilir. Öğrenmede zaman kazanır. Ö3

Her ünite ile ilgili olan kitaplar varsa ünite başlarında ya da ortalarında önerilmesi mantıklıdır. Ö6

Önerilmelidir çünkü bazı insanlar başkasının anlatımıyla değil kendi yaşantısıyla öğrenebilirler. Tarihsel konularda en iyi öğrenme kendi çabamızla olur. Ö9

Önerilebilir ama ben kimsenin onları alıp okuyacağını hatta merak edeceklerini bile düşünmüyorum. Çünkü yaşımız gereği hiçbirimiz tarihi roman sevmeyiz. Ö11

Önerilebilir. Çünkü bazı insanlar okumak istemese de tarihi romana ilgisi olan insanlar bu önerileri dikkate alarak hem tarih alanında bilgilenip hem de olaylara farklı bir bakış açısıyla bakarak konuları daha iyi kavrar. Ö14

4.3.6. Tarihî Roman Okumanın Sonrasında T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersine İlginin artmasına İlişkin Bulgular

15 katılımcıya tarihî roman okuma sonrasında T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine olan ilgi sorulduğunda; 10 öğrenci derse ilgim arttı, 3 öğrenci derse zaten ilgim vardı, 2 öğrenci ise derse ilgim artmadı yanıtını vermiştir.

Tablo 17. Tarihî Roman Okumanın Sonrasında T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersine İlginin artmasına İlişkin Bulgular

Öğrenci Görüşleri	f
--------------------------	----------

Derse ilgim arttı	10
Derse zaten ilgim vardı	3
Derse olan ilgim artmadı	2

İlgili görüşme sorusu çarpıcı bir gerçeği ortaya çıkarmıştır. 15 katılımcının yalnızca üçü derse zaten ilgisinin olduğunu söylemiştir. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilginin zayıf olduğu bu bulgu doğrultusunda çıkarılabilir. Öte yandan 10 öğrenci tarihî roman okuma faaliyeti sonrasında T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine olan ilgisinin arttığını açıklamıştır. Bu kapsamda tarihî roman okumanın tarih öğretimine olan ilgiyi arttırabileceği görüşü savunulabilir.

Hayır artırmadı. Tarihi roman okumak önceden ilgimi çekmiyordu. Küçük Ağa romanı güzeldi, ilgi çekiciydi ama benim romana ilgimi artırmadı çünkü kitap okumayı sevmiyorum. Tabii ileride kitapların ilgimi çekmeyeceği anlamına gelmiyor. Ö8

Evet arttı zaten bu çalışmadan önce merakım vardı. Romanı okumamla birlikte ilgim daha da arttı. Bundan sonra tarihi romanlarla daha yakından ilgileneceğim. Ö7

Aslında arttı. Benim okuduğum tarihi romanlarda daha karmaşık dilliydi bu romanın bu kadar sade ve açıklayıcı olması biraz önyargımı kırdı. Artık daha fazla tarihi roman okuyacağım. Ö13

Görev ve sorumluluklarının farkında olan her Türk ferdi tarihine kayıtsız kalmamalıdır. Geçmişini bilip geleceğini şekillendirmesi gereken Türk genci tarihini bilip ilgilenmelidir. Tarih bilincine sahip olan ben, öğrendiğim her bilgiyi derinlemesine öğrenirim bu yüzden ilgim her daim olacaktır. Ö1

BÖLÜM V

5. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi; Türk inkılap hareketinin gelişimini, millî mücadele dönemini, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu, Atatürk'ün ilke ve inkılaplarını konu alan 8. sınıf düzeyinde bir tarih anlatısı içermektedir. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, içerik ve hedefler bakımından her Türk vatandaşının taşıması elzem olan bilişsel ve duyuşsal kazanımlar barındırması bakımından oldukça önem arz eden bir derstir. Bu önemin bilincinde olarak araştırmada adı geçen dersin hedeflerine ulaştırılması adına tarihî roman okuma yönteminin bir ders içi ve ders dışı materyal olarak kullanılmasının öğrencilere etkisi sorgulanmıştır.

Deney ve kontrol grubunun ön test sonuçları incelendiğinde iki grup arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. İki grup da araştırma öncesi eşit hazır bulunuşluk düzeylerinde olduğu sonucu çıkmaktadır. Tarihî roman okutulması sürecinin sonunda yapılan son testler incelendiğinde deney ve kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ancak ön testleri arasında puan farkı bulunmayan iki grubun son test sonuçlarında ise deney grubunun başarı ortalamasının kontrol grubuna göre dikkat çeker düzeyde artmıştır. Bu bağlamda tarihî roman okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin ilgili kazanımlarının kavratılmasında etkili olduğu görülmektedir.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî roman okumanın başarıya olumlu katkısından söz etmek mümkündür. Deney ve kontrol grubunun cinsiyetlere göre ön test- son test kıyaslamasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulguyla T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî roman okumanın etkilerinin cinsiyete göre değişmediği sonucu çıkmaktadır.

Deney grubuyla yapılan görüşme sonucunda T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî roman okumanın ders başarısına olumlu etkisi olacağı, tarihe karşı ilgi ve merak besleneceğine, millî değerlerin aktarılmasına katkı sağlayacağı ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte öğrenciler ilerleyen yıllardaki tarih derslerinde de tarihi roman okumayı bir öğretim yöntemi olarak kullanacaklarını ve bunu tavsiye edeceklerini belirtmişlerdir.

Göker (2021, s. 91) araştırmasında öğrencilerin tarihi romanlara ilgi duymadığını ve daha önce tarih derslerinde tarihî romanlarla karşılaşmadıklarını belirtmiştir. Deney grubunun görüşme formu yanıtlarında bu çıkarıma benzer bir durumla karşılaşmaktadır. Buna karşın

Levstik (1989, s. 115-118) ABD’li öğrencilerin tarihî romanları tercih ettikleri ve bu durumdan memnun olduklarını belirtmiştir. Ülkemizde tarih öğretiminde tarihî romanların tercih edilmemekte olup öğrencilerimiz bu etkili yöntemden mahrum kalmaktadır.

Keskin (2008, s. 143) çalışmasında tarihî roman okumanın tarih eğitimi ve öğretimine katkı sağladığından bahsetmiştir. İlgili sonuç araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Tarihî romanlar öğrencilerin tarih derslerine olan başarısını olumlu etkilemektedir.

Kart (2002, s. 104-108) tarihî roman okuyan ve düz anlatımla tarih dersi işleyen iki grubu kıyasladığı çalışmada, öğrencilerin bilişsel boyutlarında ve başarı düzeylerinde oluşabilecek farkları görmeyi amaçlamıştır. Tarihî roman okuyan öğrencilerin araştırma sonucunda daha başarılı olduğu ortaya çıkmıştır. Alan yazında yer alan bulgular incelendiğinde T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî roman okumanın etkilerinin irdelendiği çalışmanın bulgularıyla örtüşmektedir.

Nicel ve nitel bulgular incelendiğinde T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi özelinde ve tarih eğitimi genelinde tarihî roman okumanın ders başarısına katkı sağladığı sonucu çıkmakla birlikte tarihe olan sevgi ve ilgiyi de arttırdığı görülmektedir.

5.2. Öneriler

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin ilgili kazanımların kavratılmasında tarihsel romanın etkilerinin incelendiği bu çalışmada, edinilen bulgular doğrultusunda birtakım öneriler uygun görülmüştür. Bunlar:

- Tarih öğretiminde tarihî romanların olumlu etkisi yadsınamaz bir gerçektir. Bu nedenle tarih konulu derslerin öğretim programlarına tarihî edebî eserler okunması teşvik edilmelidir.
- Sosyal bilgiler ve tarih öğretmenlerinin derslerinde tarihî romanları etkili bir şekilde kullanabilmesi için hizmet içi eğitimler verilmelidir.
- Sosyal bilgiler, T.C. İnkılap tarihi ve Atatürkçülük ve tarih derslerinde; ders kitaplarında işlenen konu ile ilgili okuma tavsiyeleri ve etkinlikler bulunmalıdır.
- EBA üzerinden tarih kazanımlarıyla örtüşen tarihî romanların bulunduğu etkileşimli eğitsel içerikler tasarlanıp sunulmalıdır.
- İlköğretim kademesinde tarih okuryazarlığını geliştirecek seçmeli dersler hazırlanıp okutulmalıdır.

- Okul kütüphanelerinde öğrencilerin sınıf düzeylerine uygun tarihî edebiyat eserleri köşesi bulunmalıdır.
- Sosyal Bilgiler ve Tarih öğretmeni adaylarının öğretim programlarına tarihî romanları derslerinde daha etkin kullanabilmeleri adına düzenlemeler yapılmalıdır.
- Çocuk edebiyatı ve gençlik edebiyatı yazarlarıyla iş birliği yapıp öğrencilerin kazanımlarına uygun eserlerin yazılması teşvik edilerek bir külliyat oluşturulmalıdır.
- Tarihî romanların tarih eğitimi ve öğretimine katkılarını daha büyük ölçekte görebilecek geniş örneklemlili çalışmalara destek olunmalıdır.

KAYNAKLAR

- Akbulut, D. A. (2005). *Atatürk İlke ve inkılap tarihi dersi hakkında, ilk ve orta öğretimi: mevcut durum, sorunlar ve çözüm önerileri*. Atatürk Araştırma Merkezi.
- Akkuş, Z. (2015). *Tarih öğretiminde sözlü ve yazılı edebiyat ürünlerinin kullanımı: tarih öğretim yöntemleri*. Pegem Yayınları.
- Argunşah, H. (2002). Tarihî romanda postmodern arayışlar. *İlmi Araştırmalar Dergisi*(14), 36.
- Aslan, E. (2006). Neden tarih öğreniyoruz? *Dokuz Eylül Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*(20), 162-173.
- Aster, V. (2004). *Fransız ihtilalinin siyasi ve sosyal fikirleri*. Phoenix Yayınları.
- Ata, B. (1999). İngiltere'de piaget ve bruner'in görüşlerinin ilköğretimde tarih öğrenimine yansımaları üzerine bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(6), 3-10.
- Ata, B. (2001). Çanakkale savaşlarını nasıl öğreteceğiz? *Türk Yurdu*(164), 25.
- Ata, B. (2023, 09 15). *Tarih öğretiminde bir araç olarak; tarihî romanlar*. [www.academia.edu: https://www.academia.edu/606614/TAR%C4%B0H_%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%C4%B0NDE_B%C4%B0R_ARA%C3%87_OLARAK_TAR%C4%B0H%C3%8E_ROMANLAR](https://www.academia.edu/606614/TAR%C4%B0H_%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%C4%B0NDE_B%C4%B0R_ARA%C3%87_OLARAK_TAR%C4%B0H%C3%8E_ROMANLAR) adresinden alındı
- Berkes, N. (2003). *Türkiye'de çağdaşlaşma*. (A. Kuyaş, Ed.) Yapı Kredi Yayınları.
- Bloch, M. (1994). *Tarihin savunusu ya da tarihçilik mesleği*. Gece Yayınları.
- Buğra, T. (2018). *Küçük ağa* (36 b.). İletişim Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *DeneySEL desenler*. Pegem Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, Ş., Akgün, E., Karadeniz, Ö. E., & Demirel, F. (2011). Örneklemeye yöntemleri. *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (s. 98-99). içinde Pegem Yayınları.
- Carr, E. H. (2011). *Tarih nedir?* İletişim Yayınları.
- Cemaloğlu, N. (2003). Öğretimde ders kitaplarının yeri ve önemi. N. Hayta içinde, *Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu* (s. 29-31). Nobel.
- Collingwood, R. G. (1996). *Tarih tasarımı*. Gündoğan Yayınevi.
- Croswell, J. W. (2017). *Araştırma deseni: nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları* (3 b.). Eğiten Kitap.
- Çamlıbel, F. N. (2019). *Han duvarları bütün şiirleri*. Yapı Kredi Yayınları.
- Çubukçu, İ. A. (1999). *Halifelik, din ve laiklik", atatürk düşüncesinde din ve laiklik*. Atatürk Araştırma Merkezi Yayını.

- Demircioğlu, İ. H. (2010). Tarih öğretiminin amaçları. M. Safran içinde, *Tarih Nasıl Öğretilir: Tarih Öğretmenleri İçin Özel Öğretim Yöntemleri* (s. 65-69). Yeni İnsan Yayınevi.
- Demirel, Ö. (2012). *Eğitim sözlüğü*. Pegem Yayınları.
- Demirkaya, H., Köç, A., & Ünal, O. (2020, Haziran). Sosyal bilgiler eğitiminde değerler eğitimi açasından mehmet akif ve safahat. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(13), 101.
- Dilek, D. (2000). *Öğrencilerde tarih düşüncesinin gelişimi: tarih derslerinde öğrenme ve anlama*. Millî Eğitim Bakanlığı Basımevi.
- Dilek, D. (2007). *Tarih derslerinde öğrenme ve düşünce gelişimi*. Pegem.
- Doğan, O. (2011). *Atatürk ilkeleri ve İNKILAP tarihi XIX.-XX. yüzyıl türkiye tarihi*. Okutman Yayıncılık.
- Dönmez, C., & Yazıcı, K. (2008). *T.C. İNKILAP tarihi ve atatürkçülük konularının öğretimi*. Nobel Yayın.
- Dumont, P. (1993). *Mustafa kemal*. (Z. Çelikkol, Çev.) Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Enginün, İ. (1987). "Çocuk edebiyatına toplu bir bakış." *çocuk edebiyatı yillığı*. Gökyüzü Yayınları.
- Eraslan, C. (2000). Atatürk'ün halkçılık anlayışı ve XXI. yüzyıl için önemi. *Atatürk 4.Uluslararası Kongresi 25-29 Ekim* (s. 400-403). Atatürk Araştırma Merkezi Yayını.
- Erol, K. (2012). Tarih- edebiyat ilişkisi ve tarihi romanların tarih öğretimine katkısı. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 1(2), 60.
- Fayda, M. (2011). Tarih. Komisyon içinde, *İslam Ansiklopedisi* (Cilt 40, s. 34-36). Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Goloğlu, M. (1973). *Atatürk ilkeleri ve bursa nutku*. Kalite Matbaası.
- Gögebakan, T. (2004). *Tarihsel roman üzerine*. Akçağ Yayınları.
- Gökalp, Z. (1980). *Makaleler IX*. (Ş. Beysanoğlu, Dü.) Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Göker, M. (2021). *Tarih öğretiminde disiplinlerarası yaklaşım ile edebiyattan yararlanılmasına ilişkin öğrenci görüşleri*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Karabük.
- Gölen, Z. (2000, Kasım). Reisülküttap raşit efendi'ye göre ihtilal sonrasında fransa'nın politik yaklaşımları. *Toplumsal Tarih*(83), 12-15.
- Groce, E., & Groce, R. (2005). Authenticating historical fiction: rationale and process. *Education Research and Perspectives*, 32(1), 99-119.
- Haniöğlu, M. Ş. (1992). Batılılaşma. *İslam Ansiklopedisi* (Cilt 5). içinde Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Harris, K., & Austin, P. (2000). *Voices from america's past: historical novels and audiobooks*. Books Links.

- Hobsbawm, E. (2008). *Devrim çağı*. Dost Kitapevi.
- İnan, A. (1970). *Tarih'ten bugün'e*. Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Jakopsen, J. N. (2002, July Jamie Nicole Jacobsen, “). Putting the story in history: young adult historical fiction in high school social studies. *Candidate Fort the Degree of Masters of Arts in Education Secondary Social Studies*, 35.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: research pradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26. <https://doi.org/https://doi.org/10.3102/0013189X033007014>
- Karaalioglu, S. K. (1980). *Edebiyat sanatı*. İnkılap Yayınları.
- Karaman, M. (2018, Ağustos). Fransız ihtilali'nin osmanlı imparatorluğu'na etkileri. *SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal BİLimler Dergisi*(44), 62-79.
- Karataş, T. (2001). *Ansiklopedik edebiyat terimleri sözlüğü*. Yedi Gece Kitapları.
- Kart, Ö. (2002). *Eski türk destanlarının tarih öğretimindeki yeri ve kullanımı*. Konya: (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Keskin, M. (1998). Atatürk'e göre milliyetçilik. *Üçüncü Uluslararası Atatürk Sempozyumu* (s. 299-300). Atatürk Araştırma Merkezi Yayını.
- Keskin, S. (2008). *Romanlarla tarih eğitimi ve öğretimi*. Konya: (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kinross, L. (1994). *Atatürk bir milletin yeniden doğuşu*. (N. Sander, Çev.) Altın Kitaplar Yayınevi.
- Koç, Y. (2002). Türkiye'de tarih eğitimin sorunları. *Türk Yurdu*, 22(175), 54-55.
- Komasyon. (1983). *Atatürkçülük (birinci kitap) atatürk'ün görüş ve direktifleri*. Genelkurmay Basımevi.
- Köstüklü, N. (2003). *Sosyal bilimler ve tarih öğretimi*. Günay Ofset Yayınları.
- Köymen, M. A. (1976). *Türkler ve demokrasi*. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları.
- Kurtcephe, İ., & Beden, A. (2015). *Türkiye cumhuriyeti tarihi* (5 b.). Eğitim Yayınevi.
- Levstik, L. S. (1989). Historical narrative and the young reader. *Theory Into Practice*(28), 114-119. <https://doi.org/https://doi.org/10.1080/00405848909543389>
- Mardin, Ş. (1992). *Türk modernleşmesi*. (M. Türköne, & T. Önder, Dü) İletişim Yayınları.
- Marshall, A. G., & Stix, A. (2010). Using multilevel young adult literature in middle school american studies. *The Social Studies*, 91(1), 25-31. <https://doi.org/https://doi.org/10.1080/00377990009602438>
- Mc. Gowan, T., & Guzzetti, B. (1991). Edebiyat temelli sosyal bilgiler. (A. Doğanay, Çev.) *Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 11, 36-39.

- MEB. (2018). *T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı (8. sınıf)*. Millî Eğitim Bakanlığı.
- Narter, M. (2004). *Cumhuriyet algısı siyasetin gençlerin kimliğindeki yeri*. Alfa Yayınları.
- Nawrot, K. (1996). Making connections with historical fiction. (69), 346-348. <https://doi.org/https://doi.org/10.1080/00098655.1996.10114336>
- Oğuzkan, F. (2000). *Çocuk edebiyatı*. Anı Yayınları.
- Olcaytu, T. (1998). *Atatürk ilke ve İNKILAPları*. Anıtkabir Derneği Yayınları.
- Özlem, D. (1999). *Siyaset, bilim ve tarih bilinci*. İnkılap Yayınevi.
- Öztürk, C., & Otluoğlu, R. (2003). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebî ürünler ve yazılı materyaller*. Pegem Yayınları.
- Sarıkoçuncu, A., İlğaz, A., Değerli, M., Aksanyar, A., & Bıyıklı, N. (2010). *Atatürk ilkeleri ve İNKILAP tarihi*. (A. İlğazi, Ed.) Savaş Yayınevi.
- Soysal, İ. (1999). *Fransız ihtilali Ve türk-fransız diplomasi münasebetleri (1789-1802)*. TTK Yayınları.
- Şimşek, A. (2006). Bir öğretim materyali olarak tarihsel romana yönelik öğrenci ve öğretmen görüşleri. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 5, 80-82. <http://www.tojet.net/articles/v5i4/5410.pdf> adresinden alındı
- Şimşek, A. (2006). Tarihsel romanın eğitimsel işlevi. *Bilig*(37), 67-70.
- Şirin, İ. (1997). *Namık kemal'in tarih anlayışı*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Tanıllı, S. (2004). *Dünyayı değiştiren 10 yıl*. Adam Yayıncılık.
- TDK. (2023, 12 15). *Türk dil kurumu sözlükleri*. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Tekeli, İ. (2010). *Birlikte yazılan ve öğrenilen bir tarihe doğru*. Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Tomlinson, C. M., Tunnel, M. O., & Richgels, D. J. (1993). The content and writing of history in textbooks and trade books. R. Ammon içinde, *The Story of Ourselves: Teaching History Through Children's Literature* (s. 51-62). Heinemann.
- Tural, S. (1991). *Zamanın elinden tutmak*. Ecdad Yayınları.
- Uca, A. (2017). Atatürk ilkeleri türk milletine neler kazandırdı? *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 19(33), 156-159. <https://doi.org/https://doi.org/10.18493/kmusekad.400729>
- Vacca, T. R., & Vacca, J. L. (2005). *Content area reading: literacy and learning across the curriculum*. Allyn & Bacon.
- Yalçın, A. (2002). *Siyasal ve sosyal değişmeler açısından cumhuriyet dönemi türk romanı (1920-1946)*. Akçağ Yayınları.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (11 b.)*. Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, M. S. (2004). *İlköğretim türkiye cumhuriyeti inkılap tarihi ve atatürkçülük programı içeriğinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara.

EKLER

1. EK:1 Akademik Başarı Testi

BAŞARI TESTİ

Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışma, “8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde tarihî roman okumanın akademik başarı üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yürütülmektedir. Bu teste vereceğiniz yanıtlar sadece bu çalışmadaki araştırmacı tarafından kullanılacaktır. Çalışmamıza katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Nurgül Avcı

Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

1)Aşağıdakilerden hangisi I. Dünya Savaşı'nın çıkmasında etkili olan genel nedenler arasında yer almaz?

- A) Milliyetçilik akımı
- B) Sömürgecilik yarışı
- C) Silahlanma ve bloklaşma
- D) Rusya'nın Balkanlara hâkim olma mücadelesi

İtilaf Devletleri Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda tarafsız kalmasından yanaydı. Osmanlı Devleti'nin diğer grupta yer almasından tedirginlik duyuyorlardı.

2) Aşağıdakilerden hangisi, İtilaf Devletleri'nin bu tedirginliğine yol açan bir durum değildir?

- A) İngiltere'nin Uzak Doğu sömürgeleri ile bağlantısının tehlikeye girmesi
- B) Savaşın daha geniş bir coğrafyaya yayılması
- C) Sömürge alanlarının daha da genişlemesi
- D) Açılacak yeni cephelerin kayıplarını artırması ve savaş süresini uzatması

3) Yeni Zelandalı genç, ta 15 bin kilometre uzaklıktaki Türk topraklarına doğru yola çıkıyorlar.

Ders kitabında “Anzakların Gelibolu'da Ne İşi Vardı” adlı metinden yukarıdaki bölümü okuyan Tuncay 1.Dünya Savaşı'nda hangi cephe hakkında bilgi edinmiştir?

- A) Kanal Cephesi
- B) Çanakkale Cephesi
- C) Irak Cephesi
- D) Hicaz Yemen Cephesi

Türk halkı, savunmasız kalan ve işgale uğrayan vatanın göz göre göre parçalanmasını kabullenemezdi. Bu amaçla Türk halkı bir yandan mitingler düzenleyip bir yandan da işgal bölgelerinde direniş cemiyetleri kurmaya başladı. İşgale uğrayan bu bölgelerde, Türk halkı tarafından kurulan direniş kuvvetlerine Kuvayimilliyeye (Milli Kuvvetler) adı verildi.

4) Buna göre Türk halkı ile ilgili;

- I. Bağımsızlığına düşkündür.
- II. İtilaf Devletleri'ne karşı durmuşlardır.
- III. İşgallere tepki göstermişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir ?

A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

5) Aşağıdakilerden hangisi Kuvayımillîye'nin kurulma nedenlerinden birisi değildir?

- A) TBMM'nin kurduğu düzenli ordunun sadece batıda mücadele etmesi
B) Osmanlı hükümetinin işgalleri önlemekte yetersiz kalması
C) İtilaf devletlerinden destek alan azınlıkların taşkınlıkları
D) Osmanlı ordusunun terhis edilmiş olması

Kuvayımillîye birliklerinin askerî donanım bakımından eksik olmaları ve belli bir otoriteye bağlı olmayı reddetmeleri zayıflık yaratmış ve düzenli ordular karşısındaki başarı şanslarını zayıflatmıştır. Ayrıca her tür ihtiyaçlarını halktan karşılamaları ve bu ihtiyaçları için zaman zaman hukuk tanımayan uygulamalara girişmeleri de halkın kendilerine duyduğu güvenin sarsılmasına yol açmıştı.

6) Bu bilgilerde Kuvayımillîye ile ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı verilmiştir?

- A) Güçlü yanları nelerdir?
B) Kurtuluş Savaşı'na katkıları nelerdir?
C) Kurulmalarına ortam hazırlayan gelişmeler nelerdir?
D) Düzenli ordu haline getirilmelerinin nedenleri nelerdir?

Mustafa Kemal, Amasya Genelgesi'nde her sancaktan (ilden) halkın güvenini kazanmış üç temsilcinin Sivas'ta toplanacak olan milli kongreye katılmalarını istemiştir.

7) Mustafa Kemal'in ilk amacının aşağıdakilerden hangisi olduğunu gösterir?

- A) İtilaf Devletleri arasında anlaşmazlık oluşmasını sağlamak
B) Milli birliği sağlamak
C) Bölgesel kurtuluşu sağlamak
D) Bölgesel oluşumları önlemek

8) 6 Nisan 1920'de Millî Mücadele'nin doğru ve güvenilir yayın organı olarak kurulan basın kuruluşu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Takvimi Vakayı
B) Ceride-i Havadis
C) Anadolu Ajansı
D) Resmi Gazete

9) Ulusal egemenlik öyle bir nurdur ki onun karşısında zincirler, taht ve taşlar yanar yok olur.” Atatürk bu özdeyişiyle aşağıdakilerden hangisi arasında ilişki kurulabilir?

- A) Ulusumuzun yabancıların inanç ve geleneklerine saygılı olması
B) Ulusumuzun köklü bir geleneği olması
C) Bağımsız yaşamayı ilke edinen milletimizin bunu başarması
D) Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temelinin kültür olması

10) Misakımillî'de alınan,

● İşgal altındaki Arap halkları, özgürce verecekleri oylarla kendi geleceklerine kendileri karar vermelidir.

● Kendi istekleriyle ana vatana katılmış olan Kars, Ardahan ve Batum için gerekirse tekrar halk oylaması yapılabilir.

● Batı Trakya'nın durumu, orada yaşayan halkın serbestçe verecekleri oylarla belirlenmelidir.

kararlarından hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kapitülasyonlara karşı çıkıldığına
B) Halkın kararına saygı duyulduğuna
C) Uluslararası eşitlik ilkesine vurgu yapıldığına
D) Türk yurdunun sınırlarının çizildiğine

TBMM açıldıktan sonra bazı ayaklanmalara maruz kalmıştır. Bazı Kuvayı millîye birlikleri de meydana gelen bu ayaklanmaları bastırmaya çalışmıştır. Bunun sonucunda TBMM hem savaş gücü yönünden hem de ekonomik yönden zor duruma düşmüştür.

11) Bu durumun yol açtığı sonuç hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Milli Mücadele'nin kazanılmasının gecikmesine
- B) İtilaf Devletlerinden askeri ve ekonomik destek istenmesine
- C) Milli Mücadelenin kaybedilmesine
- D) TBMM'nin çalışmalarına son vermesine

Madde 1: Ülkeyi, yabancı devlet güçlerinden kurtarmak ve saldırıları önlemek amacıyla yönelik kurulan Büyük Millet Meclisine karşı uygulamalarıyla veya yazdıkları yazılarla muhalefet ve bozgunculuk edenler vatan haini sayılırlar.

Madde 2: Olağanüstü ve aceleyi gerektiren durumlarda zanlının yakalandığı yerdeki ceza mahkemesi de yargılama yapmaya ve karar vermeye yetkilidir.

12) Yukarıda belirtilen Hıyanet-i Vataniye Kanunu maddeleriyle aşağıdakilerden hangisi amaçlanmış olamaz?

- A) Yargı sistemini hızlandırmak
- B) Meclise karşı meydana gelen isyanları önlemek
- C) İşgallerin haksız olduğunu tüm dünyaya duyurmak
- D) Milli Mücadele'ye karşı çıkanları mahkemede yargılamak

Yunanlılar, Sevr Antlaşması'nı zorla uygulatmak ve Türk milletinin direnişini kırmak için İtilaf Devletleri'nin desteği ile Anadolu'da yeni büyük saldırılar yapmaya başlanmıştır.

13) Bu durum aşağıdakilerden hangisini zorunlu hale getirmiştir?

- A) Milli cemiyetlerin birleştirilmesini
- B) Düzenli ordunun kurulmasını
- C) Mustafa Kemal'in Samsun'a gönderilmesini
- D) Temsil Heyeti'nin oluşturulmasını

14) Aşağıdakilerden hangisi, Fransızların Güney Cephesi'nde başarısızlığa uğradığına bir kanıt olarak gösterilemez?

- A) Maraş ve Urfa'nın halk tarafından kurtarılması
- B) Fransızların Misakımillî'yi tanınması
- C) İşgal ettiği yerleri Ankara Antlaşması ile boşaltması
- D) Ermenilerle iş birliği yapması

"Memleketimizi gerçek hedefe ulaştırmak için iki orduya ihtiyaç vardır: Biri vatanın hayatını kurtaran asker ordusu, diğeri milletin geleceğini yoğuran irfan ordusu."

15) Mustafa Kemal'in, bu sözlerle;

- I. Askerî güç,
- II. Eğitim,
- III. Siyaset

unsurlarından hangilerine önem verdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

16) Doğu Cephesinde kimlere karşı savaşmıştır ?

- A) Yunanlılara
- B) İngilizlere
- C) Ermenilere
- D) Fransızlara

17) Kazım Karabekir Paşa, Gümrü Antlaşması ile ilgili olarak şunları söylemiştir: "Ermenilerin Sevr Antlaşması'ndaki imzalarını geri aldık." Kazım Karabekir Paşa bu sözlerle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Sevr Antlaşması Ermeni Hükûmeti tarafından geçersiz sayılmıştır.
- B) Doğu Anadolu'da iki yeni devletin kurulmasına karar verilmiştir.
- C) Ermeni Hükûmeti, Sevr Antlaşması'nın yeniden düzenlenmesini istemiştir.
- D) İtilaf Devletleri Sevr Antlaşması'nı yok saymışlardır.

18) Düzenli ordunun kurulmasının gereklilikleri arasında değildir?

A) Yunan kuvvetlerine karşı Gediz Muharebelerinde kuvayi milliye birliklerinin başarısız olması

B) Kuvayi milliye birliklerinin düzensiz ve askeri disiplinden yoksun bir şekilde hareket etmeleri

C) Kuvayi milliye birliklerinin hukuksuz uygulamaları

D) Düzenli ordunun Osmanlı desteğini alması

Mustafa Kemal Paşa, vatandaşlardan yurdun kurtuluşu için ellerindeki yiyecek, giyecek, silah, cephane, taşıt, yük hayvanı gibi malzemeleri Türk ordusuna vermesini istemiş ve Türk halkını fedakarlığa çağırmıştır.

19) Aşağıdaki belgelerden hangisi ile Türk halkı topyekün genel seferberliğe çağırılmıştır?

A) Teşkilatıesasiye Kanunu

B) Tekalifimillîye Emirleri

C) Hıyanetivatanîye Kanunu

D) Misakımillî Kararları

20) Halide Edip Adıvar'ın "Ateşten Gömlek", Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "Yaban", Kemal Tahir'in "Yorgun Savaşçı", Tarık Buğra'nın "Küçük Ağa" adlı romanları ve Abidin Dino'nun "Kuva-yı Millîye İnsanları" adlı resim dizisi Kurtuluş Savaşı ve Anadolu gerçeğini çarpıcı şekilde anlatan eserlerden bazılarıdır. **Verilen açıklamadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Türk edebiyat ve sanatı tamamen Kurtuluş Savaşı'nı konu alır.

B) Kurtuluş Savaşı sürecinde yaşananlar sanat ve edebiyat eserleri üzerinde etkili olmuştur.

C) Türk edebiyatı ve sanatı Kurtuluş Savaşı ile başlamıştır.

D) Kurtuluş Savaşı'nı konu alan eserler savaşın kazanılmasında önemli rol oynamıştır.

2. EK:2 Görüşme Formu

Bu görüşme formunda; 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî roman okumanın akademik başarı üzerindeki etkisi isimli araştırma kapsamında, Antalya’da bulunan MEB’e bağlı devlet okulunda öğrenim gören 8.sınıf öğrencilerinin tarihî roman okumanın ders başarısı üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak için düşüncelerini ifade etmeleri istenecektir.

Nurgül Avcı

Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

Araştırma Konusu: 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İNKILAP Tarihi Ve Atatürkçülük Dersinde Tarihî Roman Okumanın Akademik Başarı Üzerindeki Etkisi

1. Okuduğunuz Küçük Ağa romanı T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik ilginizi ne yönde etkiledi? Açıklayınız.
2. Okuduğunuz Küçük Ağa romanı T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersindeki 2 ve 3. Ünite konularını anlamanızda ne gibi bir katkısı oldu?
3. Okuduğunuz Küçük Ağa romanı T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersindeki başarınızı arttırdığını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
4. Tarih derslerinde başarılı olamayan arkadaşlarınıza tarihî roman okumayı bşr çözüm olarak tavsiye eder misiniz?
5. Daha önce konularınızı pekiştirmek için bir roman okumayı tercih ettiniz mi?
6. Okuduğunuz Küçük Ağa romanı T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ünitelerindeki olay ve dönemleri ele alan tarihî romanlar ders kitaplarında önerilmeli midir?
7. Bu çalışma sonucunda tarihî romanlar aracılığıyla tarih dersine olan ilginiz arttı mı?

3. EK:3 Etik Kurulu Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 09.11.2021-216468

T.C
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu
KURUL KARARI

TOPLANTI TARİHİ : 04.11.2021
TOPLANTI SAYISI : 14
KARAR SAYISI : 363

Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü öğretim üyesi **Prof. Dr. Ahmet KÖÇ**'ün danışmanlığını, **Nurgül AVCI**'nin araştırmacılığını üstlendiği, "*8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Tarihi Romanın Rolüne Dair Öğrenci Görüşleri*" konulu çalışmanın, fikri hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğun başvuruca ait olmak üzere, proje süresince uygulanmasının etik olarak **uygun olduğuna** oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA
Kurul Başkanı

Başkan
Prof. Dr.
Hilmi DEMİRKAYA

Başkan Yrd.
Prof. Dr.
Sibel MEHTER AYKIN

Üye
Prof. Dr.
Ebru İÇİGEN

Üye
Prof. Dr.
Nurşen ADAK

Üye
Prof. Dr.
Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM

Üye
Prof. Dr.
Taner KORKUT
(katılmadı)

Üye
Prof. Dr.
Gökhan AKYÜZ

4. EK:4 MEB Onay Belgesi

T.C.
ANTALYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-98057890-20-48941846
Konu : Anket Uygulaması

03.05.2022

İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
ANTALYA

İlgi : 21/01/2020 tarih ve 1563890 sayılı Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinlerine Yönelik İzin ve Uygulama Genelgesi.

Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı Prof. Dr. Ahmet KÖÇ danışmanlığında 202054019003 numaralı öğrencisi Nurgül AVCI'nın, "8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Tarihi Romanın Rolüne Dair Öğrenci Görüşleri" isimli araştırmasını, İlimiz Konyaaltı İlçesi Dr. Cahit Ünver Ortaokulunda öğrenim gören öğrencilere yönelik uygulama isteği ile ilgili Akdeniz Üniversitesinin 19/04/2022 tarih ve 340624 sayılı yazısı Müdürlüğümüz Ar-Ge Birimi Değerlendirme ve İnceleme Komisyonunca incelenmiş olup;

Adı geçenin ilgi Genelge kapsamında 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı içerisinde olmak üzere, İlimiz Konyaaltı İlçesi Dr. Cahit Ünver Ortaokulunda öğrenim gören öğrencilere yönelik araştırmasını, Okul Müdürlüklerinin sorumluluğunda Eğitim Öğretim faaliyetlerini aksatmaksızın yapması,

Söz konusu araştırmanın bitimine müteakip; sonuç raporunun bir örneğinin CD ortamında Müdürlüğümüz Ar-Ge bürosuna gönderilmesi kaydıyla uygulanması, Komisyonca uygun görülmüştür.

Makamlarımızca da uygun görüldüğü takdirde, Valilik Makamının 25/08/2020 tarih ve 24911 sayılı yetki devrine göre olurlarınıza arz ederim.

Mehmet KARAKAŞ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

OLUR

Emre ÇALIŞKAN
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Sığınsu Mah. Hüsnüye Cad. No:59 Muratpaşa/Antalya

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ehya>

Teléfono No : 0 (242) 238 60 00

E-Posta : projeletf@meb.gov.tr

Web Adresi : meb.gov.tr

İnternet Adresi : <http://antalya.meb.gov.tr/>

Bilgi için: Erdal ER

Uyvan : Tekmesen

Faks:2422386111

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden **dd5e-c8e4-39ef-8e97-8287** koda ile teyit edilebilir.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Nurgül AVCI

Doğum Yeri ve Tarihi:

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi: Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı (2016-2020)

Yüksek Lisans Öğrenimi: Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Ana Bilim dalında Sosyal Bilimler Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı (2020-2024)

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

Bilimsel Faaliyetler: Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yaratıcı Drama Eğitimi

İş Deneyimi:

Muğla Seydikemer Seki Ortaokulu (2022-2023)

Gaziantep Nizip İkizce Ortaokulu (2023-)

E posta:

İNTİHAL RAPORU

8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE TARİHİ ROMAN OKUMANIN AKADEMİK BAŞARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

ORJİNALLİK RAPORU

% 17	% 18	% 7	% 10
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	acikbilim.yok.gov.tr İnternet Kaynağı	% 2
2	adimadimsinav.com İnternet Kaynağı	% 2
3	usb2018.ahievran.edu.tr İnternet Kaynağı	% 2
4	egitimaski.com İnternet Kaynağı	% 2
5	akademiuzem.com İnternet Kaynağı	% 2
6	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	% 2
7	www.researchgate.net İnternet Kaynağı	% 1
8	sosyalciniz.files.wordpress.com İnternet Kaynağı	% 1
	openaccess.amasya.edu.tr	

9	İnternet Kaynağı	% 1
10	acikerisim.erbakan.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
11	Submitted to Marmara University Öğrenci Ödevi	<% 1
12	dspace.akdeniz.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
13	adudspace.adu.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	<% 1
14	www.e-ijer.com İnternet Kaynağı	<% 1
15	docs.neu.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
16	Submitted to The Scientific & Technological Research Council of Turkey (TUBITAK) Öğrenci Ödevi	<% 1
17	acikerisim.akdeniz.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
18	Submitted to Ahi Evran Aniversitesi Öğrenci Ödevi	<% 1
19	dspace.akdeniz.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	<% 1

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/ raporunun kâğıt ve elektronik kopyalarının Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/raporum sadece Akdeniz Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir. Tezimin/raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

...../...../.....

Nurgül AVCI